

Monitor Sociaal Domein 2023

Mei 2024

Inhoud

Inleiding	3	3.8	Uitgaven collectief vervoer	28
Algemeen beeld	4	3,9	Meldingen beschermd wonen en maatschappelijke opvang	29
1. Financiën afdeling Samenleving	5	3.10	CBS cijfers met betrekking tot Wmo voorzieningen	30
1.1 Financiën programma 4 – Onderwijs	6	3.11	Clëntervaringsonderzoek Wmo	31
1.2 Financiën programma 5 – Sport en Cultuur	7	4.	Inkomen & Werk	32
1.3 Financiën programma 6 – Sociaal Domein	8	4.1	Financiën Inkomen & Werk	33
1.4 Financiën programma 7 – Volksgezondheid	9	4.2	Aantal en duur van uitkeringen	34
1.5 Toelichting op inkomsten en uitgaven	10	4.3	Aantal uitkeringen per leeftijdsgroep	35
2. Jeugd	12	4.4	Uitgaven bijstandsuitkeringen	36
2.1 Financiën Jeugdzorg	13	4.5	Uitgaven bijzondere bijstand	37
2.2 Aantal jeugdigen met Jeugdzorg	14	4.6	Energietoeslag en compensatie eigen risico	38
2.3 Uitgaven per zorgvorm van Jeugdzorg	15	4.7	FMDA	39
2.4 Uitgaven per zorgvorm van Jeugdbescherming	16	4.8	Vroegsignalering op schulden	40
2.5 Verwijzers van Jeugdzorg	17	4.9	Inzet re-integratie activiteiten	41
2.6 CBS cijfers met betrekking tot Jeugdzorg	18	4.10	CBS cijfers met betrekking tot werk & inkomen	42
2.7 Clëntervaringsonderzoek Jeugdzorg	19	5.	Veilig Thuis	43
3. Maatschappelijke ondersteuning	20	5.1	Cijfers Veilig Thuis 0-100	44
3.1 Financiën Maatschappelijke ondersteuning	21			
3.2 Aantal cliënten met een Wmo voorziening	22			
3,3 Uitgaven per zorgvorm van Wmo	23			
3.4 Uitgaven huishoudelijke hulp	24			
3.5 Uitgaven van Wmo begeleiding	25			
3.6 Uitgaven dagbesteding	26			
3.7 Uitgaven van rolstoel-, vervoers- en woonvoorzieningen	27			

Inleiding

Voor u ligt de rapportage sociaal domein over het jaar 2023. Dit is de 4de rapportage op rij nadat voorjaar 2021 de 1ste monitor (toen nog 'Grip op' genoemd) over het jaar 2020 uitkwam. De rapportage geeft het gebruik van voorzieningen en de ontwikkeling van de financiën weer in het sociaal domein. Ook is een vergelijking met andere gemeenten gemaakt.

Doel van deze rapportages is het krijgen van inzicht in ontwikkelingen in het sociaal domein en om met dit inzicht verdere ontwikkelingen in de gewenste richting te kunnen sturen. Die richting staat weergegeven in het integraal beleidsplan 'Iedereen doet mee'. Sturing en grip moeten hand in hand gaan willen we de in het beleidsplan beoogde maatschappelijke resultaten bereiken. Aan de hand van het door Movisie ontwikkelde kwaliteitskompas wordt de voortgang in het realiseren van die resultaten gevolgd. Hiervoor is een proces opgestart waarin met alle betrokken partijen en inwoners jaarlijks stil wordt gestaan bij wat er is gedaan en wat dat heeft opgeleverd. De uitkomsten daarvan zullen stap voor stap worden toegevoegd aan volgende rapportages.

Onder het sociaal domein wordt in het algemeen de ondersteuning rond zelfredzaamheid, jeugd, zorg, participatie en werk verstaan. Daaraan worden dan de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Participatiewet, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) en de nieuwe Wet inburgering verstaan (programma 6). In het sociaal domein gaat het om een samenleving waarin iedereen zijn kwaliteiten en vaardigheden zo goed mogelijk kan inzetten. Een samenleving waarin iedereen meedoet. En dan spelen ook wetten als onderwijs, sport, cultuur en (volks)gezondheid (programma's 4, 5 en 7) een rol. Ook informatie over deze thema's is in deze rapportage opgenomen. De gebruikscijfers over deze thema's worden regionaal gepubliceerd via o.a. het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaters (RMC) en de GGD.

Algemeen beeld

De trend van de laatste jaren in heel Nederland is dat er steeds meer vraag is naar zorg, hulp en ondersteuning. Daarbij neemt over de hele linie de intensiteit en complexiteit van de casuïstiek toe en dat geldt aan de andere kant ook voor de bureaucratie en de complexiteit van de systemen. De eenvoud is ver te zoeken. Landelijk zijn er programma's gestart om deze trend te doorbreken, zoals het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA). Deze akkoorden zijn gericht op een steviger inzet op preventie met een nadrukkelijker rol voor het sociaal domein.

Veel gemeenten zien de hierboven beschreven landelijke trend terug in hun cijfers over het sociaal domein. In Staphorst zien we een ander beeld. Hoewel de kosten door tariefverhogingen stijgen blijft de inzet van de wettelijke voorzieningen redelijk stabiel. Bij jeugd is er in het geheel gezien zelfs sprake van een lichte daling, binnen dit totaal stijgt helaas wel het aantal jongeren met een jeugdbeschermingsmaatregel. Binnen de Wmo zien we na een daling van het aantal cliënten in 2022 deze in 2023 weer enigszins stijgen vooral bij de huishoudelijke hulp en individuele begeleiding. Bij de uitkeringen zien een stijging van het aantal cliënten met een uitkeringsduur korter dan een jaar, maar een significante daling van het aantal met een uitkeringsduur langer dan een jaar. Daar staat een stijging van het aantal re-integratie trajecten tegenover die duidelijk effect sorteren. Over het geheel gezien zijn de cijfers financieel gezien en qua inzet van wettelijke voorzieningen in vergelijking met andere gemeente relatief laag.

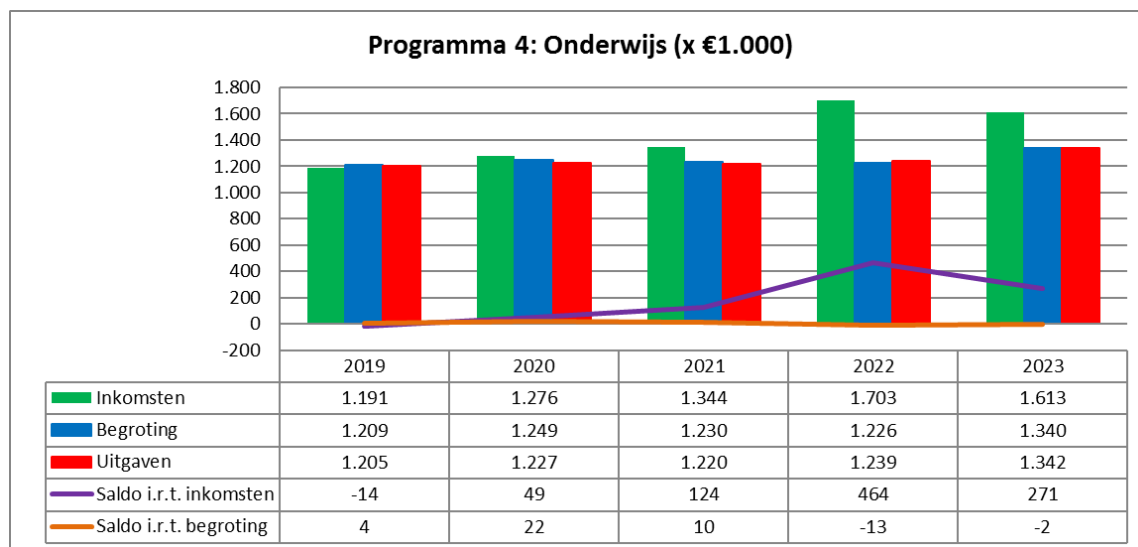
Het doorbreken van de stijgende behoefte aan zorg, hulp en ondersteuning vraagt om een sterke sociale basis (zelfredzame samenleving), een sterke 1ste lijn (krachtig voorveld met algemene voorzieningen) en een sterke toegang (gespecialiseerde consulenten met een brede blik en werkend vanuit de bedoeling). Om daadwerkelijk effect te sorteren moeten alle betrokkenen in gezamenlijkheid en in afstemming met elkaar werken. Men moet elkaar kennen en elkaar weten te vinden. Pas dan kunnen de kosten van dure specialistische zorg, hulp en ondersteuning worden teruggedrongen.

In de afgelopen jaren hebben we ons ingezet om het binnen het gemeentehuis en met alle partijen vooral samen te doen. Vanuit het in gezamenlijkheid ontwikkelde beleidsplan 'Iedereen doet mee'. Met als resultaat dat er inmiddels een sterke toegang staat en in het voorveld onder de paraplu van Gezond Meedoen Staphorst in samenhang activiteiten worden georganiseerd voor het ondersteunen van inwoners en het verder versterken van de sociale basis. In Staphorst hebben we een samenleving waar men meer dan elders nog naar elkaar omkijkt, aandacht voor de sociale basis is nodig om dit te behouden en te versterken. Staphorst heeft ook een omvang waardoor het overzichtelijk is welke partijen betrokken zijn, maar samenwerken gaat niet vanzelf.

Door de inzet op het voorveld in de afgelopen jaren zien we dat inwoners daar beter de weg weten te vinden naar lichtere vormen (goedkopere) van ondersteuning. Deze ontwikkeling vraagt om extra investeringen in het voorveld. In vergelijking met andere gemeenten is het ondersteuningsaanbod in het voorveld in Staphorst overigens beperkt. Er wordt op bepaalde terreinen ook aanbod gemist waardoor er duurdere zorgvormen moeten worden ingezet. Of er ontstaan elders problemen waardoor collega's van andere afdelingen meer werk krijgen (bijv. bij openbare orde en veiligheid). Het geringe aanbod in het sociaal domein in Staphorst is ook terug te zien in de financiële cijfers: er is in 2022 en 2023 2,5 miljoen euro minder uitgegeven dan dat we voor het ondersteunen van kwetsbare inwoners vanuit het rijk hebben ontvangen.

1. Financiën afdeling Samenleving

1.1 Financiën programma 4 - Onderwijs

Zowel in 2022 als in 2023 zijn de inkomsten gestegen. Dit komt door een extra budget vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en een drietal doeluitkeringen, te weten: voorschoolse voorziening peuters, leerlingenvervoer Oekraïne en taal voor ontheemden uit Oekraïne. De uitgaven daarentegen zijn in 2022 niet gestegen. Dit heeft met name te maken met het nieuwe financieringsmodel van de peutergroepen die onverwacht positief uitvalt. De uitkomst van dit nieuwe model was vooraf moeilijk te voorspellen. Door deze positieve uitkomst ontstaat er ruimte om de voorschoolse educatie ook op de kinderopvang aan te bieden. De uitgaven in 2023 stegen wel o.a. door een toename van het aantal leerlingen in het leerlingenvervoer en de prijsindexatie.

Toelichting

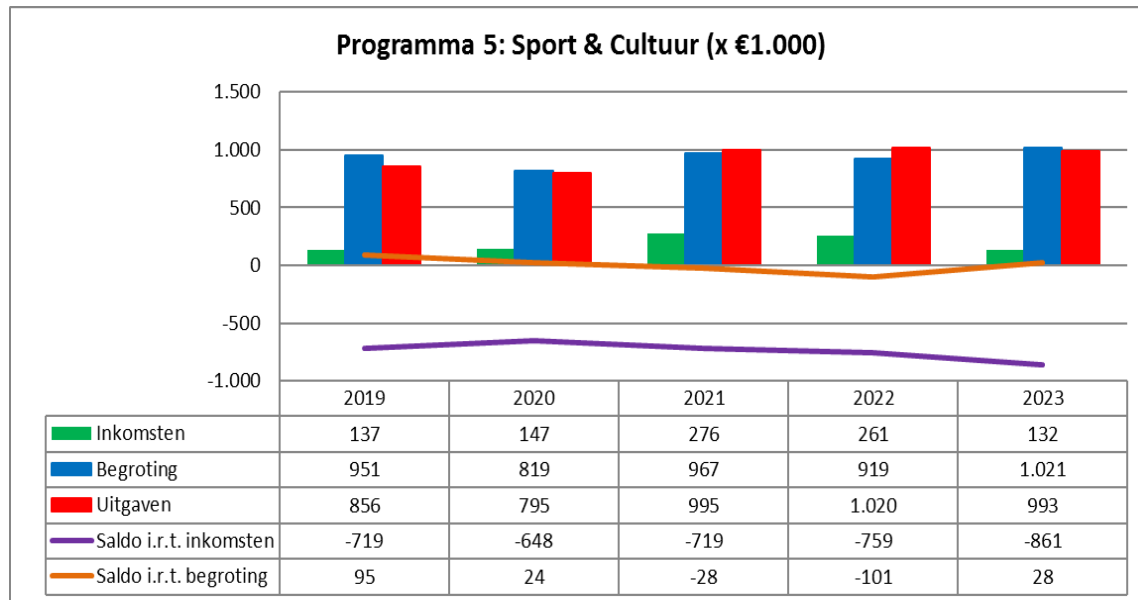
In bovenstaande grafiek staan de inkomsten- en begrotingscijfers afgezet tegen de uitgaven weergegeven voor programma 4 - Onderwijs. Een toelichting op de inkomsten en uitgaven is te vinden in paragraaf 1.5.

Uitgaven voor onderwijs (programma 4) betreffen:

- Kosten onderwijsbeleid.
- Kosten peutergroepen (voorschoolse educatie) en onderwijsachterstandenbeleid.
- Kosten leerlingenvervoer en leerplicht.
- Kosten voor de gemeentelijke uitvoering en overhead van deze taken.

In dit overzicht zijn de kosten voor de onderwijshuisvesting niet meegenomen. Deze worden meegenomen bij de nadere uitwerking van het vorig jaar vastgestelde Integraal Huisvestingsplan (IHP).

1.2 Financiën programma 5 – Sport & Cultuur

De inkomsten voor sport en cultuur zijn grotendeels versleuteld in de algemene uitkering en kunnen hieruit niet worden herleid. De wel herleidbare inkomsten zijn per 2021 flink omhoog gegaan en bijna verdubbeld. Dit heeft vooral betrekking op het sportakkoord waarvoor in 2021 € 40.000,- en in 2022 € 35.000,- is ontvangen. Ook is er een specifieke uitkering voor het zwembad ontvangen ter compensatie van de gevolgen van corona in 2021 en in 2022. Beiden jaren bedroeg dit circa € 80.000. In het jaar 2023 waren geen extra uitkeringen en zijn de inkomsten weer lager.

Toelichting

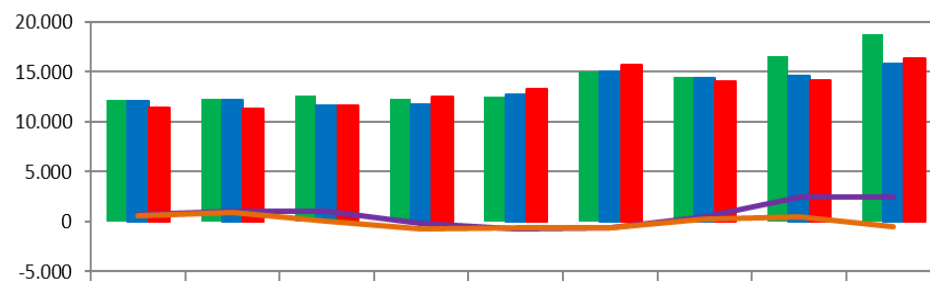
In bovenstaande grafiek staan de inkomsten- en begrotingscijfers afgezet tegen de uitgaven weergegeven voor programma 5 – Sport & Cultuur. Een toelichting op de inkomsten en uitgaven is te vinden in paragraaf 1.5.

Uitgaven voor sport en cultuur betreffen:

- Kosten voor Sport (buurtsportcoach, subsidies voor sportverenigingen, zwembad etc.).
- Kosten voor Cultuur (cultuurcoach, cultuureducatie, subsidies voor museum, muziek, oranjeverenigingen etc.).
- Subsidie bibliotheek.
- Kosten voor de gemeentelijke uitvoering en overhead van deze taken.

1.3 Financiën programma 6 - Sociaal domein

Programma 6: totaal Jeugd, Maatschappelijke ondersteuning en Werk & inkomen (x €1.000)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Inkomsten	12.141	12.350	12.578	12.328	12.551	15.087	14.548	16.591	18.770
Begroting	12.053	12.207	11.682	11.749	12.761	15.054	14.344	14.597	15.803
Uitgaven	11.413	11.329	11.598	12.505	13.332	15.668	14.083	14.153	16.310
Saldo i.r.t. inkomsten	728	1.021	980	-177	-781	-581	465	2.438	2.460
Saldo i.r.t. begroting	640	878	84	-756	-571	-614	261	444	-507

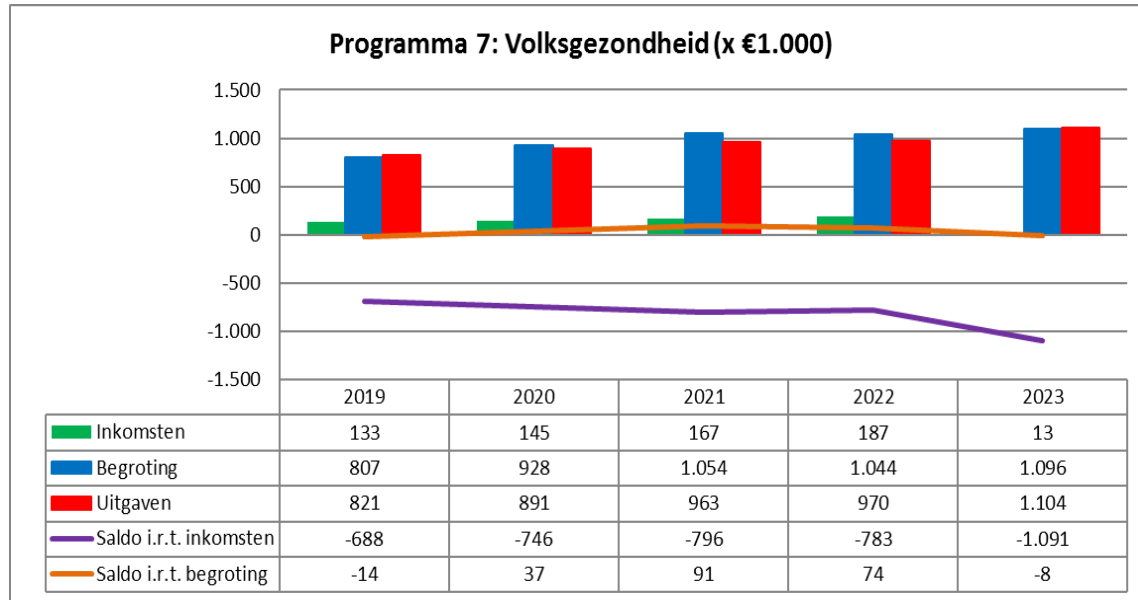
De afgelopen drie jaar is de rijksuitkering voor programma 6 naar aanleiding van landelijke discussies flink verhoogd. In heel het land kwamen gemeenten tekort op de door het rijk beschikbaar gestelde budgetten voor de diverse onderdelen van het sociaal domein. Er zijn extra middelen ontvangen voor o.a. Jeugdzorg, Wmo en ook voor corona, energietoeslag en de opvang van vluchtelingen.

Toelichting

In bovenstaande grafiek staat een overzicht van de totale inkomsten die Staphorst sinds 2015 per jaar voor de beleidsterreinen jeugd, maatschappelijke ondersteuning en werk & inkomen heeft ontvangen. Dit is afgezet tegen de begrotingscijfers en de uitgaven voor deze onderdelen. De uitgaven zijn inclusief de loonkosten en de kosten van overhead. Een toelichting op de inkomsten en uitgaven is te vinden in paragraaf 1.5.

In de jaren 2018, 2019 en 2020 waren de inkomsten vanuit het rijk onvoldoende om de uitgaven te dekken. Dit werd vooral veroorzaakt door de nieuwe verdeelsleutel binnen de GR Reestmond die in 2018 inging. In 2021 is deze verdeelsleutel aangepast en waren de rijksinkomsten weer ruim voldoende. Evenals in 2022 is in 2023, in die jaren is in relatie tot de rijksinkomsten veel minder uitgegeven, namelijk 2,5 miljoen euro.

1.4 Financiën programma 7 - Volksgezondheid

Ook de kosten voor de volksgezondheidszorg zijn dusdanig versleuteld in de algemene uitkering dat deze hieruit niet kunnen worden herleid. De verdeling van het gemeentefonds sluit door onder andere de decentralisaties in het sociaal domein niet meer aan bij de huidige tijd. Daarom wordt door het ministerie vanaf 1 januari 2023 een compleet herzien verdeelmodel gebruikt. In de nieuwe indeling bestaat het cluster Volksgezondheid niet meer. Dat verklaart de daling van de inkomsten in dit programma. De middelen voor het cluster Volksgezondheid zijn verdeeld over andere clusters.

Toelichting

In bovenstaande grafiek staan de inkomsten- en begrotingscijfers afgezet tegen de uitgaven weergegeven voor programma 7 – Volksgezondheid. Een toelichting op de inkomsten en uitgaven is te vinden in paragraaf 1.5.

Uitgaven voor volksgezondheid betreffen:

- Kosten voor uitvoering lokaal gezondheidsbeleid.
- Kosten voor gemeenschappelijke regeling GGD.
- Kosten voor de gemeentelijke uitvoering en overhead van deze taken.

1.5 Toelichting op inkomsten en uitgaven

Opbouw inkomsten

De voornaamste bron van inkomsten is het gemeentefonds waaruit Staphorst gelden ontvangt om haar taken te kunnen uitvoeren. De hoogte van de bedragen is afhankelijk van de grootte van verschillende omgevingsfactoren c.q. verdeelmaatstaven van de specifieke gemeente. Het Rijk bepaalt op basis van parameters hoe de gelden vanuit het gemeentefonds over de gemeenten worden verdeeld.

Binnen het sociaal domein zijn er op hoofdlijnen een aantal 'inkomsten' te onderscheiden:

1. Algemene uitkering (AU):

Vrij besteedbare middelen met in achtname wet- en regelgeving, verdeling vindt plaats op basis van circa 100 verdeelmaatstaven. Het grootste gedeelte van de inkomsten van de Gemeente Staphorst komt via de algemene uitkering binnen. Met ingang van het jaar 2023 heeft er een herverdeling van het gemeentefonds plaatsgevonden waarin een aantal nieuwe maatstaven zijn opgenomen en een aantal bestaande maatstaven hebben een andere definitie gekregen.

2. Specifieke uitkering (SUK):

Een specifieke uitkering is 'geoomerkt' geld om bepaald beleid van de rijksoverheid uit te voeren waarbij vaststaat waar het geld aan kan en moet worden besteed. De verantwoording over de besteding van dat geld verloopt via de SiSa-systematiek (Single information, single audit = eenmalige informatieverstrekking en eenmalige accountantscontrole). Een voorbeeld van een specifieke uitkering is het BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten).

3. Integratie-uitkeringen (IU):

Een integratie-uitkering is een uitkering voor een bepaalde taak waarbij het de bedoeling is dat deze op termijn wordt overgeheveld naar de algemene uitkering. De middelen voor de oude Wmo taken kwamen bijvoorbeeld beschikbaar aan de hand van een integratie-uitkering. Tevens zijn de middelen behorend bij de decentralisatie Wmo-nieuw/Jeugd t/m 2018 aan de hand van integratie-uitkeringen uitgekeerd. De hoogte van deze uitkering wordt ook bepaald aan de hand van een groot aantal (specifieke) maatstaven.

4. Decentralisatie-uitkeringen (DU):

Tijdelijke middelen op basis van een ingediend plan of convenant met het Rijk (bijvoorbeeld: taal voor ontheemden Oekraïne, armoedebestrijding kinderen).

5. Suppletie-uitkeringen:

Middelen ter compensatie van een overgangsmaatregel bijvoorbeeld een herverdeling van de gemeentefondsmiddelen of een definitie wijziging van een maatstaf.

6. Eigen bijdrage:

Inwoners betalen voor het gebruik van één of meer voorzieningen vanuit de Wmo een eigen bijdrage, sinds 1 januari 2019 is dit een vast 'abonnementstarief' (€ 20,60 per maand). Voorheen werd op basis van het inkomen en het vermogen een eigen bijdrage betaald ter hoogte van maximaal de kostprijs van de voorziening. Het vaste maandbedrag is over het geheel gezien dus veel lager dan de eigen bijdrage die voorheen bij gebruikers in rekening werd gebracht en heeft daardoor dan ook een aanzuigende werking op het gebruik van voorzieningen vanuit de Wmo laten zien. Het abonnementstarief heeft daarmee geleid tot lagere inkomsten uit deze post dan vóór 2019 én tot substantieel meer gebruikers. Dit is door het rijk slechts gedeeltelijk gecompenseerd.

De hoogte van de inkomsten kunnen we als gemeente vrijwel niet beïnvloeden. De uitkeringen van het Rijk veranderen elk jaar. De verhoging of verlaging kan worden veroorzaakt door drie mogelijkheden:

a. Trap op trap af.

De evenredige 'groei' van de algemene uitkering loopt gelijk met die van de rijksuitgaven. Wanneer de rijksuitgaven stijgen, stijgt ook het bedrag dat gemeenten ontvangen. Als andersom de rijks

b. Nieuwe of gewijzigde taken.

Gemeenten krijgen nieuwe taken toebedeeld, taken wijzigen of taken worden opgeheven. Uitgaven dalen dan daalt het bedrag voor gemeenten ook.

Vervolg Toelichting op inkomsten en uitgaven

c. Overheveling specifieke uitkeringen.

Voorbeeld zijn de bijstandsuitkeringen. Wanneer het aantal inwoners in de bijstand wijzigt, wijzigt ook de uitkering vanuit het rijk. Met name de ontwikkelingen van aantallen, zowel landelijk als gemeentelijk, heeft hier effect.

Opbouw uitgaven

Aan de uitgaven kant zijn de volgende onderdelen te onderscheiden:

1. Kosten voor wettelijke voorzieningen.

Consulenten bepalen of inwoners aanspraak kunnen maken op een voorziening vanuit één van de wetten. Deze worden dan via een beschikking aan de inwoner verstrekt.

2. Kosten voor gemeenschappelijke regelingen.

Staphorst neemt voor het sociaal domein deel aan een drietal gemeenschappelijke regelingen: het Regionaal Serviceteam Jeugd (RSJ) IJsselland, de GGD IJsselland en Reestmond.

3. Kosten voor voorliggende voorzieningen.

Een voorliggende voorziening is een vorm van ondersteuning die zonder indicatie voor inwoners toegankelijk is. Voorbeelden zijn het maatschappelijk werk, jongerenwerk, welzijnswerk etc.

4. Kosten voor gemeentelijke uitvoering.

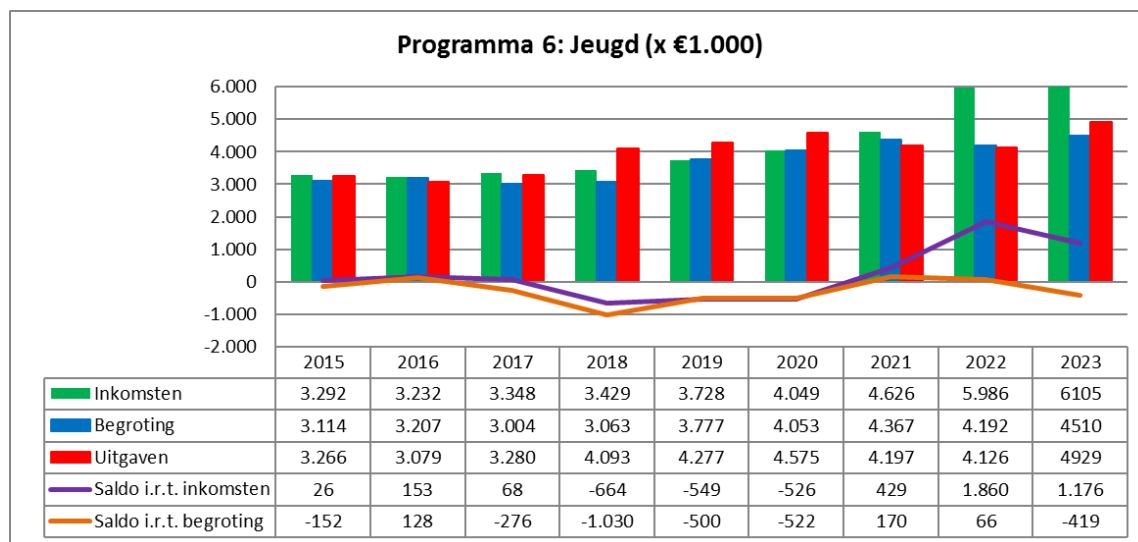
De loonkosten van alle medewerkers die in het primaire proces een taak vervullen, zijnde medewerkers administratie, consulenten en beleidsadviseurs.

5. Kosten voor overhead.

Overheadskosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (definitie volgens het BBV=Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten). Onder ondersteuning wordt hierbij verstaan: financiën, juridisch, PenO, communicatie en ook ICT, huisvesting. Onder sturing vallen de kosten voor gemeenteraad, college en management.

2. Jeugd

2.1 Financiën Jeugdzorg

Toelichting

Uitgaven voor de taakvelden van de Jeugdwet betreffen:

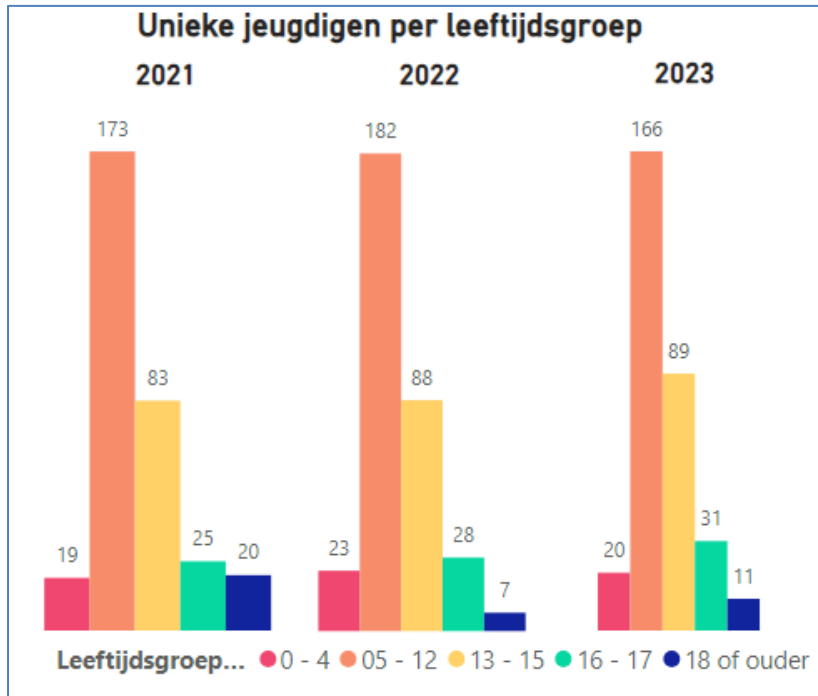
- Kosten voor Jeugdzorg zijnde verstrekkingen als hulp in natura (van lichte ondersteuning tot en met specialistisch GGZ zonder en met verblijf), PGB, pleegzorg, onder toezicht stelling, voogdij 18- en 18+.
- Kosten voor organisaties als Veilig Thuis, Jeugdbescherming Overijssel e.a. gecertificeerde instellingen.
- Kosten voor de gemeenschappelijke regeling Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland (RSJ).
- Kosten voor voorliggende voorzieningen als het jongerenwerk, kindercoach.
- Kosten voor de gemeentelijke uitvoering en overhead van deze taken.

Staphorst verviel met de uitgaven voor Jeugdwet in 2018 in de rode cijfers in relatie tot de begroting én de inkomsten vanuit het rijk. Dit was een landelijke ontwikkeling waar ook alle andere gemeenten mee te maken hadden. Vanaf 2021 krijgen de gemeenten vanuit het rijk aanzienlijk meer geld voor

Jeugdzorg. In 2021 en 2022 is er ook een forse daling van de kosten ten opzichte van 2020 te zien. In 2021 wordt dit veroorzaakt doordat een andere gemeente een groot bedrag aan ons heeft overgemaakt voor een jeugdige waarvoor wij een aantal jaren de kosten hebben gedragen, maar die niet onder onze verantwoordelijkheid viel. In 2022 vallen de kosten lager uit door een de verandering van het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet. Met het woonplaatsbeginsel kan worden bepaald welke gemeente verantwoordelijk is voor de jeugdhulp aan een jongere. Hierdoor vielen vanaf dat moment meerdere jongeren onder de verantwoordelijkheid van andere gemeenten. Andersom was dit niet aan de orde waardoor deze verandering voor ons gunstig heeft uitgepakt. Wel hebben wij ruim € 300.000,- aan de inkomstenkant ter compensatie van deze wijziging ontvangen. Met als resultaat dat in 2022 bijna 2 miljoen euro minder is uitgegeven dan we vanuit het rijk voor Jeugdzorg hebben ontvangen.

In 2023 zijn uitgaven weer omhoog gegaan, voornamelijk veroorzaakt door het nieuwe inkoopmodel. Toch is ook in 2023 in Staphorst minder uitgegeven dan vanuit het rijk is ontvangen: ruim 1 miljoen euro minder.

2.2 Aantal jeugdigen met Jeugdzorg

Toelichting

In deze grafiek staat het aantal jeugdigen dat in het betreffende jaar Jeugdzorg kregen. Landelijk neemt het aantal jeugdigen dat Jeugdzorg krijgt al jaren toe. In Staphorst zien we dat niet. Wel neemt de inzet van het voorveld toe en worden problemen daar vaker opgelost waardoor de Jeugdzorg er niet aan te pas hoeft te komen.

In 2021 waren dit in totaal 320 jeugdigen.

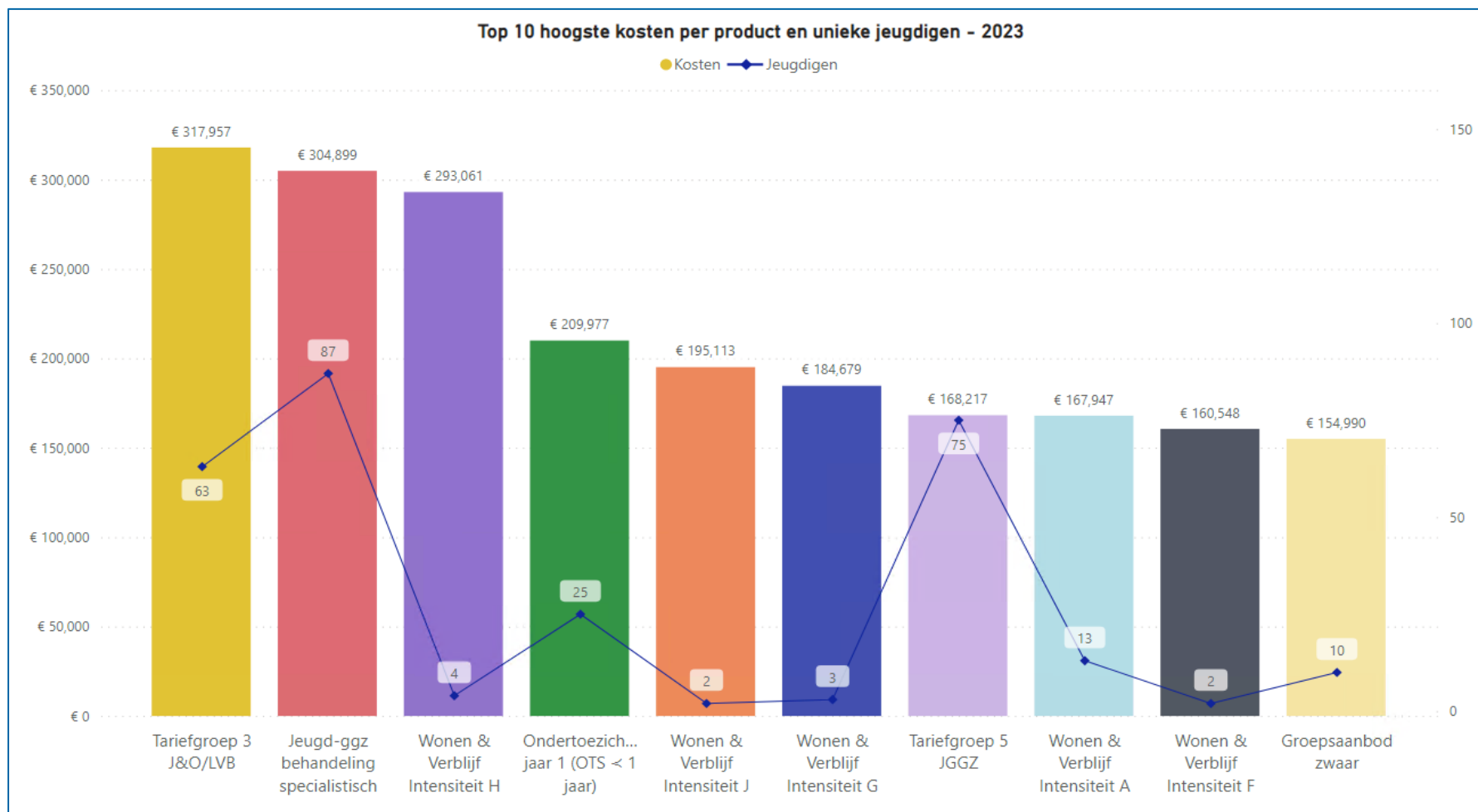
In 2022 waren dit in totaal 315 jeugdigen.

In 2023 waren dit in totaal 303 jeugdigen.

De grootste groep jeugdigen die Jeugdzorg krijgen over alle jaren is de leeftijdscategorie van 5 tot en met 12 jaar, de basisschoolperiode. Van alle jeugdigen maakt deze leeftijdscategorie in Staphorst ruim 30% uit, van de jeugdigen met Jeugdzorg is het percentage in deze leeftijdscategorie ruim 50%. In vergelijking met andere leeftijdscategorieën zijn er in deze groep dus in absolute en relatieve zin de meeste jeugdigen met Jeugdzorg. De daarop volgende grootste groep jeugdigen die in absolute zin de meeste Jeugdzorg krijgen is de leeftijdscategorie van 13 tot en met 15 jaar. Hierbij is relatief gezien het percentage van deze leeftijdscategorie bij alle jeugdigen en die met Jeugdzorg gelijk. De overige leeftijdscategorieën van jeugdigen met Jeugdzorg zijn in relatie tot alle jeugdigen relatief gezien ondervetegenwoordigd.

Jeugdzorg stopt meestal als het kind 18 jaar wordt. Soms wordt jeugdzorg verlengd. Dan blijft de zorg onder de Jeugdwet vallen. Dit duurt maximaal 5 jaar, tot de jeugdige 23 jaar is. Pleegzorg loopt standaard door tot 21 jaar. Hierna kan er nog sprake zijn van verlengde jeugdhulp tot 23 jaar.

2.3 Uitgaven per zorgvorm van Jeugdzorg

J&O/LVB: Jeugd&opvoedhulp/Licht Verstandelijk Beperkt

JGGZ: Jeugd Geestelijke Gezondheidszorg

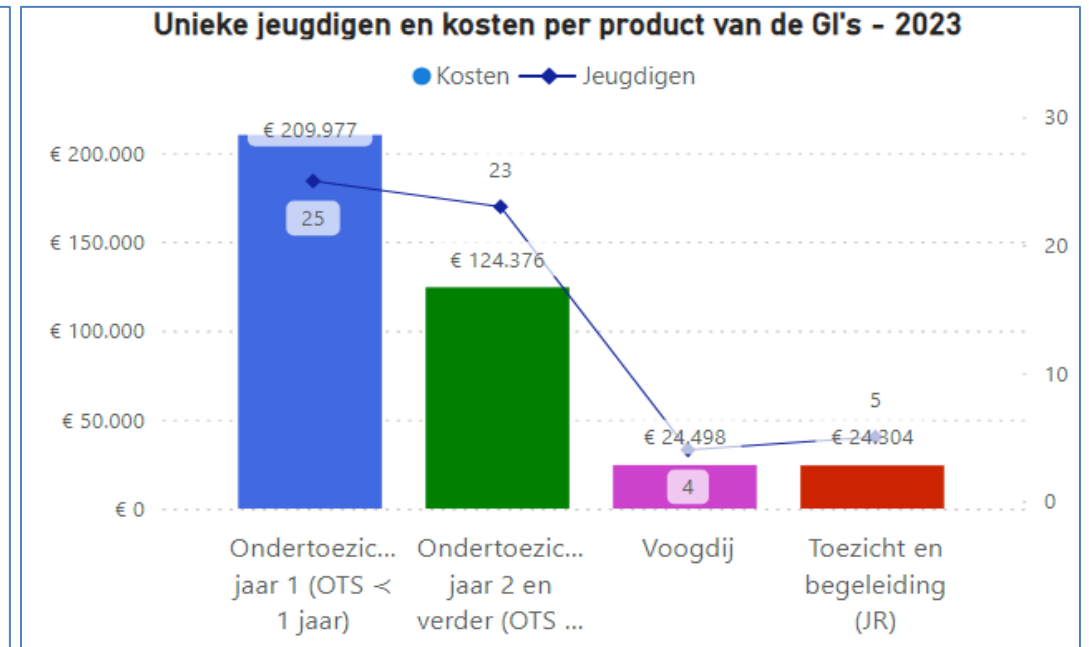
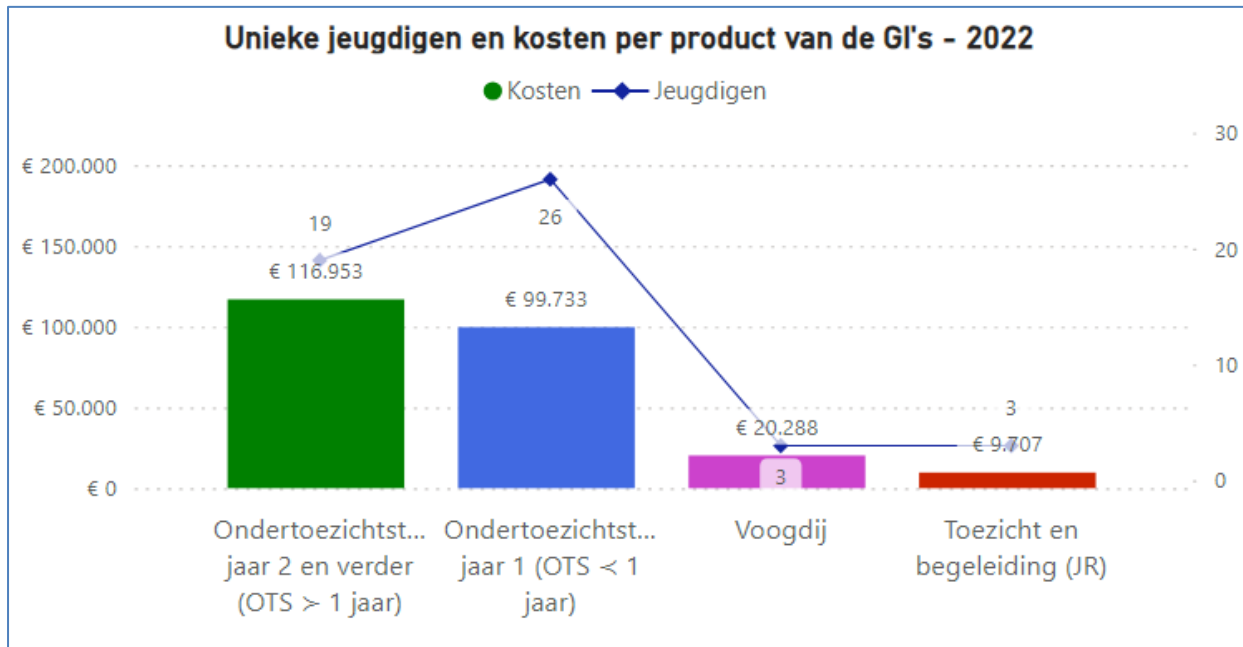
Toelichting

In de top 10 hoogste kostenposten staan niet verrassend vooral de dure zorgvormen. Wel opvallend is het kleine aantal jeugdigen die het hierbij meestal betreft. Zo beslaan de zogenaamde woon- en verblijfvoorzieningen 50% (ruim 1 miljoen euro) van de totale top 10 kostenposten terwijl het maar om 7,5% van het totale aantal jeugdigen met Jeugdzorg gaat. Wat ook opvalt is dat van de jeugdigen met een zorgvraag relatief veel (50%) zijn doorverwezen naar de jeugd-GGZ.

In dit overzicht komen ook dubbelingen voor. Het komt voor dat jeugdigen een Wonen & Verblijf én ambulante voorziening toegewezen hebben gekregen. In 2023 hadden gemiddeld 11% van de jeugdigen met Jeugdzorg meer dan 1 voorziening.

Per 2023 werken we in regio IJsselland met een nieuw inkoopmodel voor jeugdhulp. Doordat de producten in dit nieuwe inkoopmodel anders zijn opgebouwd, kan er geen vergelijking worden gemaakt met voorgaande jaren.

2.4 Uitgaven per zorgvorm van Jeugdbescherming

Toelichting

Jeugdzorg is een verzamelnaam voor jeugdhulp, Jeugdbescherming en jeugdreclassering. Jeugdbescherming en -reclassering worden opgelegd door een rechter en uitgevoerd door instellingen die hiertoe van overheidswege zijn gecertificeerd, de zogenaamde gecertificeerde instellingen. In deze grafieken zijn de kosten per zorgvorm bij de Gecertificeerde Instellingen (GI's) en het aantal jeugdigen zichtbaar gemaakt. Er is een stijging van de kosten te zien. Dit heeft te maken met een toename van het aantal jeugdigen en de tarieven die gestegen zijn.

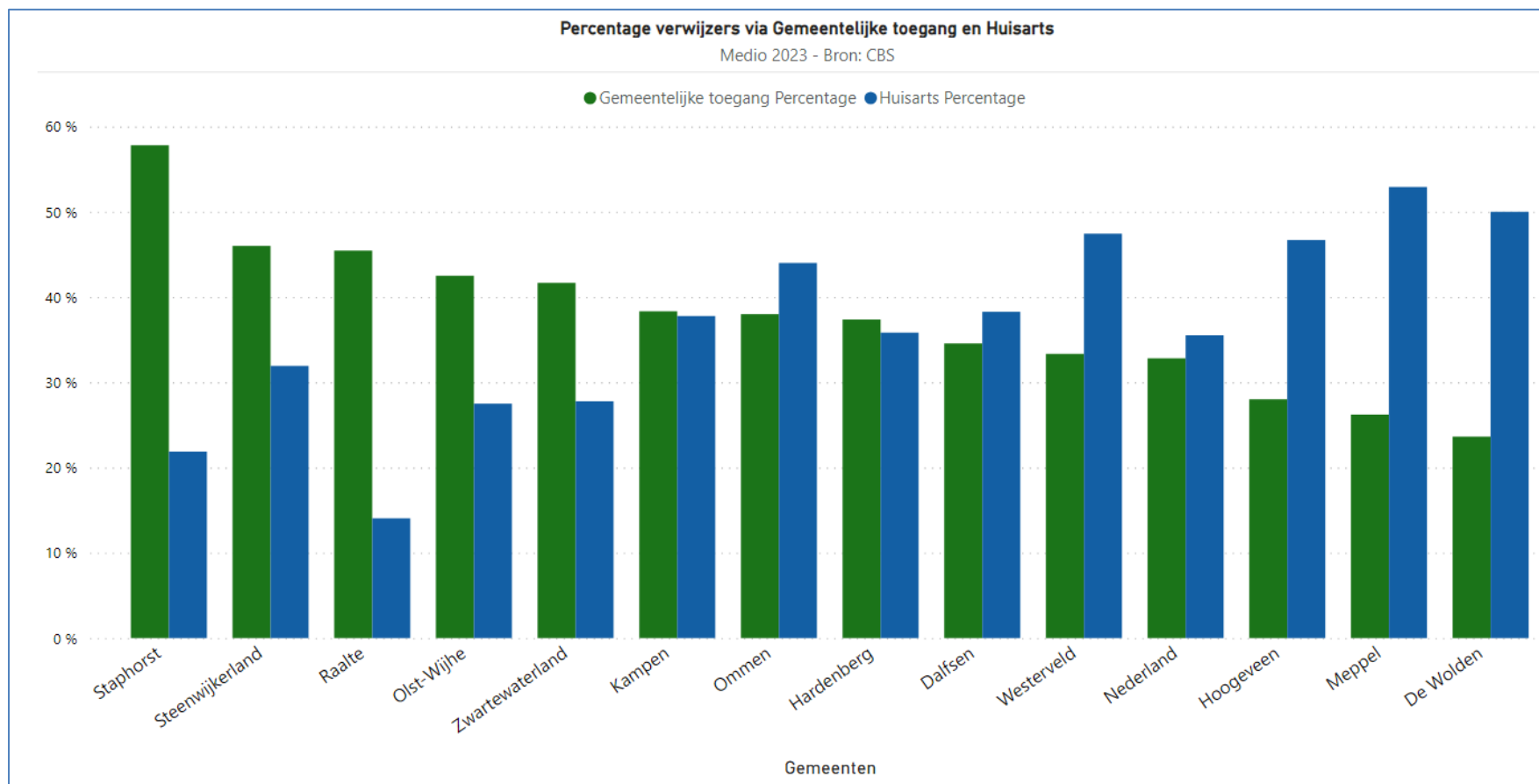
Zowel in 2022 als in 2023 is er bij een aantal jeugdigen de 'Ondertoezichtstelling jaar 1 (OTS <1 jaar)' verlengd. Dit werd dan een 'Ondertoezichtstelling 2 jaar en verder (OTS > 1 jaar)'. Deze jeugdigen worden in beide kolommen meegeteld. Het aantal unieke jeugdigen kunnen dus niet bij elkaar opgeteld worden, omdat er dubbelingen voorkomen.

In 2022 zijn er door een rechter in totaal aan 39 jeugdigen een Jeugdbeschermingsmaatregel opgelegd. Dit is 12% van het totaal aantal jeugdigen met Jeugdzorg in 2022.

In 2023 betreft het 45 jeugdigen. Dit is 14% van het totaal aantal jeugdigen met Jeugdzorg in 2023.

In 2022 kwamen deze jeugdigen uit 16 unieke gezinnen. In 2023 ging het om 24 unieke gezinnen.

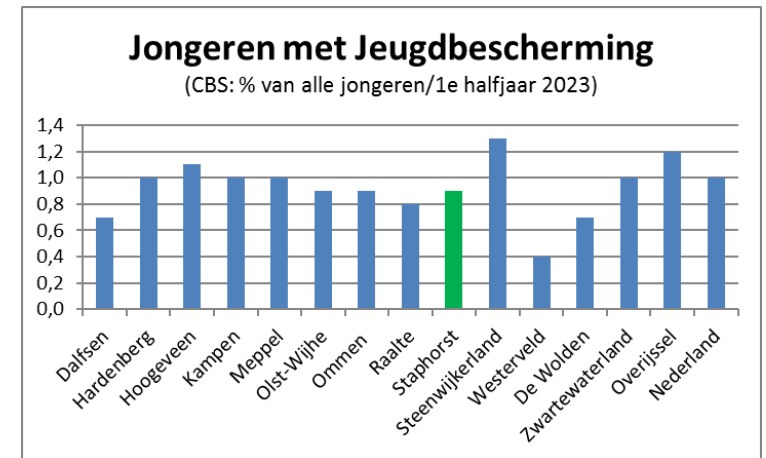
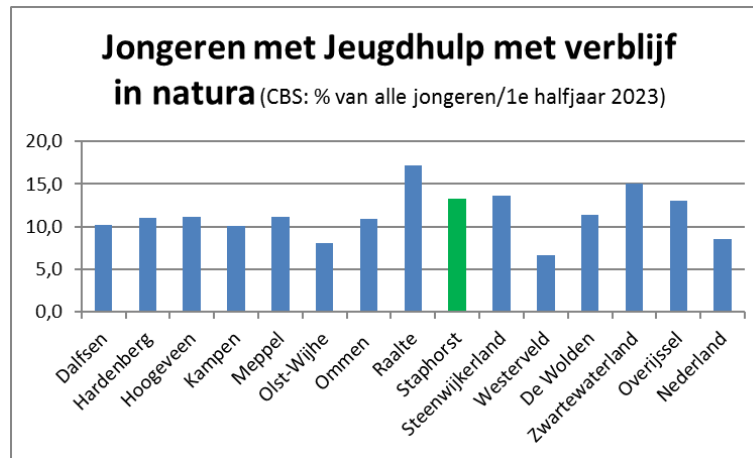
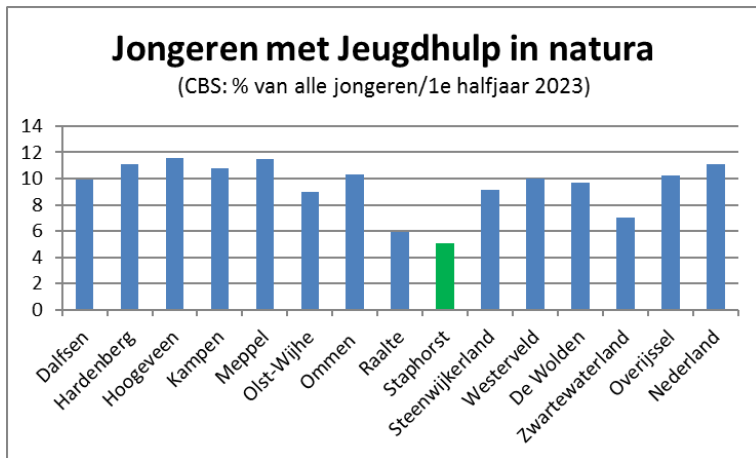
2.5 Verwijzers van Jeugdzorg

Toelichting

In de Jeugdwet staat dat zogenaamde ‘derde verwijzers’ het recht hebben jongeren door te verwijzen naar jeugdhulp zonder tussenkomst van de gemeente. Wel wordt de rekening van die zorg naar die gemeente gestuurd waar de jongere woonachtig is op basis van het woonplaatsbeginsel. Naast gemeenten en huisartsen zijn ook medisch specialisten, jeugdartsen, rechters, jeugdbeschermers, jeugdreclasserders (GI's) wettelijke verwijzers. In de praktijk blijkt dat artsen (te) snel verwijzen, vanwege een groot risicoreflex. Ze willen niet te laat verwijzen om gevolgen hiervan te vermijden. In de grafiek is een regionaal vergelijk gemaakt tussen de verwijzers via de gemeentelijke toegang en de huisarts. In de gemeente Staphorst is in tegenstelling tot vele andere gemeenten het aantal verwijzingen door de huisarts laag. We hebben afspraken met de huisartsen gemaakt om zoveel mogelijk via de gemeentelijke toegang te laten verwijzen. De consulenten zijn daardoor direct betrokken bij een jongere en in de positie om regie te voeren op de casus.

2.6 CBS cijfers met betrekking tot Jeugdzorg

Toelichting

Bovenstaande grafiek geeft een vergelijking van het percentage jongeren met jeugdhulp ten opzicht van het totaal aantal jongeren in Staphorst afgezet tegen het percentage in enkele gemeenten en het landelijke percentage (CBS, stand medio 2023). In deze vergelijking heeft Staphorst het laagste percentage en ontvangen dus minder jongeren jeugdhulp in natura dan in de andere gemeenten.

Bij de percentages Jeugdhulp met verblijf in natura en Jeugdbescherming (de duurdere zorgvormen) scoort gemeente Staphorst gemiddeld.

Landelijk zijn de verschillen tussen gemeenten groot. Zo zijn er gemeenten waar in 2023 meer dan 15% van de jongeren tot 23 jaar Jeugdzorg kreeg. Staphorst wordt met minder dan 6% jongeren met jeugdhulp één van de hekkensluiters genoemd samen met Schiedam, Raalte, Maassluis, Schiermonnikoog, Ameland en Vlieland.

Er zijn verschillende aspecten die invloed hebben op deze cijfers, bijvoorbeeld hoe het voorliggend veld en het toegangsteam is ingericht. Maar ook speelt mogelijk de grotere gezinnen een rol waardoor er een meer steunend netwerk rondom de jongere aanwezig is. Tegelijk kunnen grote gezinnen ook een kostenverhogend effect hebben, als er jeugdhulp nodig is betreft dat vaak niet 1 kind in een gezin maar meerdere.

2.7 Cliëntervaringsonderzoek Jeugdzorg

Sinds 2016 zijn gemeenten wettelijk verplicht om jaarlijks een cliëntervaringsonderzoek Wmo en Jeugd uit te voeren. De resultaten moeten inzicht verschaffen in de ervaren toegankelijkheid, kwaliteit en effecten van de geboden ondersteuning.

In de gemeente Staphorst voeren we een doorlopend onderzoek uit. Dit houdt in dat er op twee momenten in het proces een korte vragenlijst aan zowel ouders, als jeugdigen wordt voorgelegd. Bij de start van een traject en bij het afsluiten van de hulpverlening.

Resultaten vragenlijsten ouders, na huisbezoek

Er zijn 66 vragenlijsten verzonden aan ouders na een huisbezoek. Slechts 15 respondenten hebben de vragenlijst ingevuld. Van deze 15 respondenten geeft 87% aan dat het voor hen duidelijk is wat ze van de consulent kunnen verwachten. 94% van de respondenten geeft aan het eens, tot helemaal eens te zijn met de stelling dat de consulent een goed beeld heeft van de hulpvraag. Ditzelfde percentage geldt bij de vraag of de respondent en de consulent samen naar een oplossing hebben gezocht.

Resultaten vragenlijst ouders, einde hulpverlening

Er zijn 21 uitnodigingen verzonden aan ouders nadat de hulpverlening was beëindigd met een respons van 7. Dit is een (te) kleine groep om een conclusie te trekken. Desalniettemin, geven deze 7 respondenten allemaal aan geholpen te zijn met de hulpverlening.

Resultaten vragenlijst jongeren, na huisbezoek

Er zijn 10 uitnodigingen verstuurd na een huisbezoek aan jongeren en 4 ingevulde vragenlijsten retour ontvangen. Op basis van deze klein groep, kunnen geen conclusies worden getrokken. Desalniettemin geven al deze 4 respondenten aan dat de consulent een goed beeld heeft van hun hulpvraag. Drie van de 4 jongeren geeft aan het ermee eens te zijn dat ze samen met de consulent gezocht hebben naar een oplossing.

Resultaten vragenlijsten jongeren, einde ondersteuning

Er zijn 12 uitnodigingen verstuurd aan jongeren nadat de hulpverlening was beëindigd en 3 ingevulde vragenlijsten retour ontvangen. Ook hier geldt dat dit een te kleine groep is om conclusies uit te trekken. De 3 jongeren geven wel aan voldoende te zijn geholpen met de ondersteuning die ze hebben gehad.

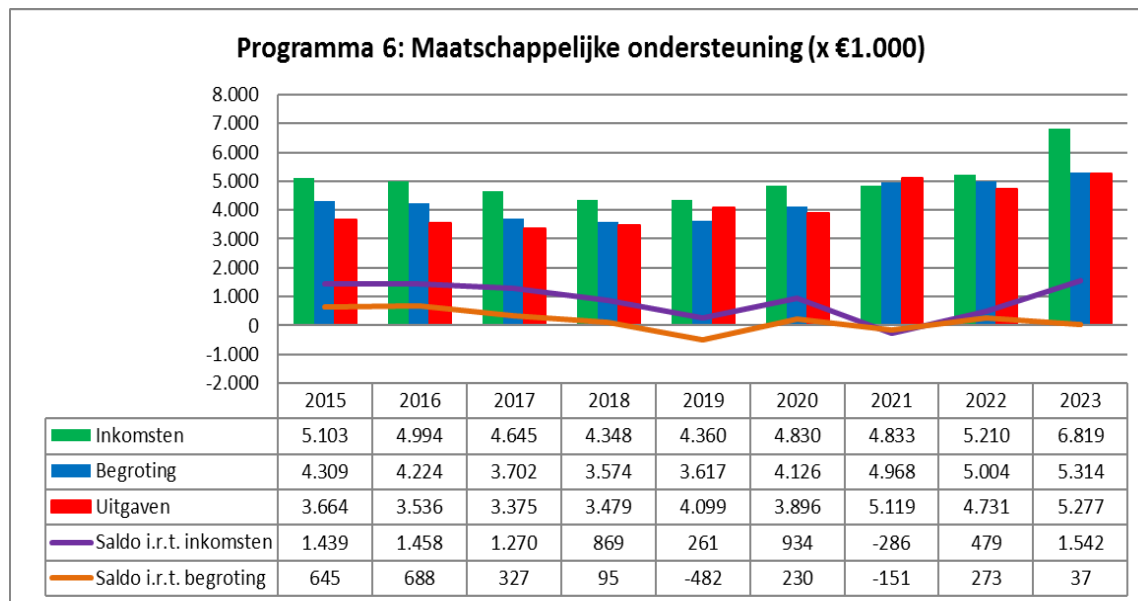
Dat het snel in behandeling
genomen werd, erg fijn!
-ouders-

Wij hebben op een fijne en laagdrempelige manier
ondersteuning ontvangen vanuit de gemeente.
We hebben dat als zeer prettig en waardevol
ervaren. De gemeente Staphorst heeft dit naar
ons idee heel goed voor elkaar
-ouders-

Het proces is goed verlopen,
mijn vraag naar hulp is altijd
serieus genomen en ik kon
snel ergens terecht.
-jongere-

3. Maatschappelijke ondersteuning

3.1 Financiën Maatschappelijke ondersteuning

Na een daling in de inkomsten in de jaren 2015 tot 2018 zijn deze vanaf 2020 weer gestegen. Dit ter compensatie van de nadelige gevolgen van het abonnementstarief Wmo en de hogere tarieven o.a. als gevolg van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) reële prijs. In 2021 en 2022 vallen de inkomsten vanuit het rijk ook hoger uit door extra uitkeringen vanwege Corona. Vanaf 2022 zijn de inkomsten verder verhoogd in verband met de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en door de zogenaamde brede SPUK regeling (GALA en IZA). Ook de uitgaven in 2023 zijn door deze posten hoger naast een stijging door extra kosten voor individuele begeleiding en hulp bij het huishouden.

De saldo cijfers in 2021 geeft een vertekend beeld, omdat er in dat jaar loonkosten op dit taakveld staan geboekt die daar niet thuishoren. Vanaf 2022 zijn deze boekingen correct toegepast. Met dit in het achterhoofd kan geconstateerd worden dat over het geheel gezien de inkomsten vanuit het rijk voor maatschappelijke ondersteuning ruim voldoende zijn om de kosten te dekken. Er is 1,5 miljoen euro minder uitgegeven dan vanuit het rijk is ontvangen.

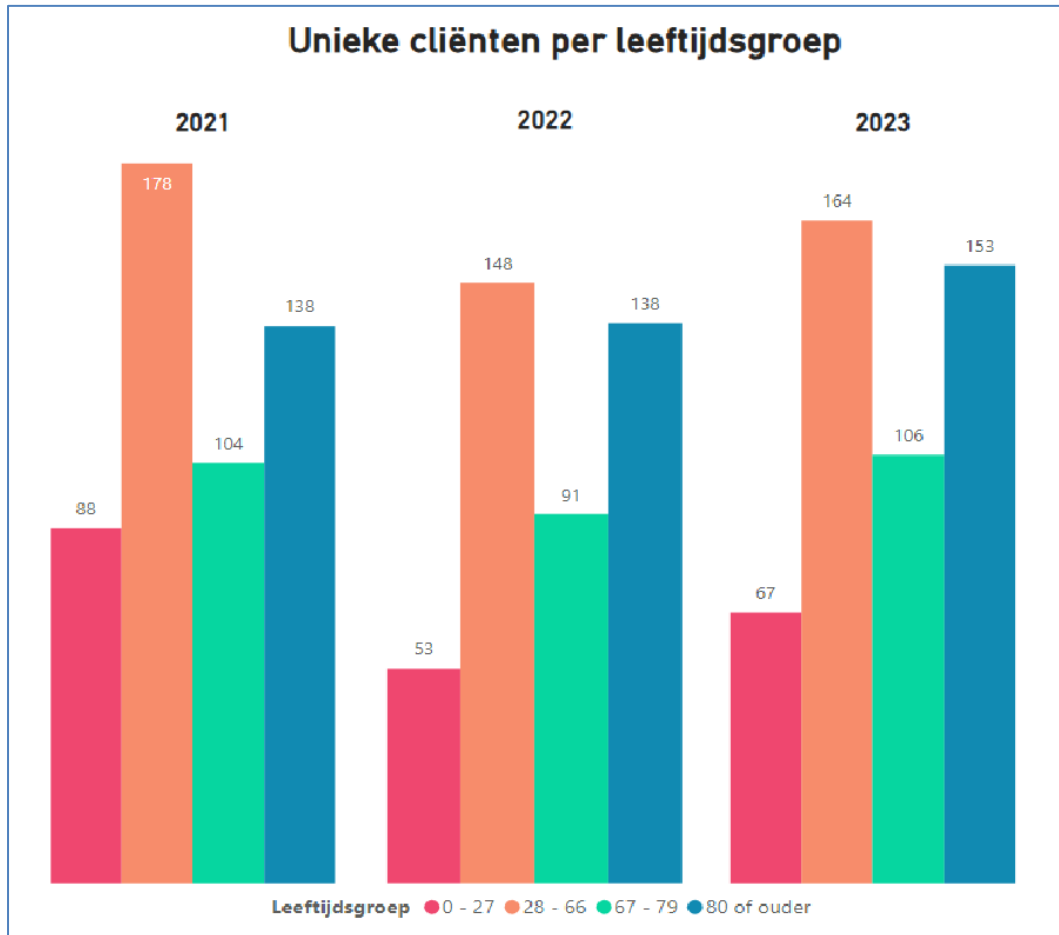
Toelichting

Onder de uitgaven voor de taakvelden maatschappelijke ondersteuning vallen de volgende onderwerpen:

- Kosten voor verstrekkingen (in natura en via PGB) huishoudelijke hulp, vervoersvoorzieningen, hulpmiddelen, woningaanpassingen, begeleiding, cliëntondersteuning geëscaleerde zorg 18+ en begeleiding na ontslag uit detentie.
- Kosten voor voorliggende voorzieningen als maatschappelijke dienstverlening, sociaal cultureel werk, ouderenzorg, mantelzorg- en vrijwilligersondersteuning.
- Kosten voor de gemeentelijke uitvoering en overhead van deze taken.

De uitgaven voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn niet in deze cijfers meegenomen, aangezien de inkomsten en uitgaven daarvoor nog via de centrumgemeente Zwolle lopen.

3.2 Aantal cliënten met een Wmo voorziening

Toelichting

Deze grafiek laat zien hoeveel unieke cliënten een Wmo-voorziening hebben gehad in de afgelopen 3 jaar.

In 2021 waren dit in totaal 508 cliënten.

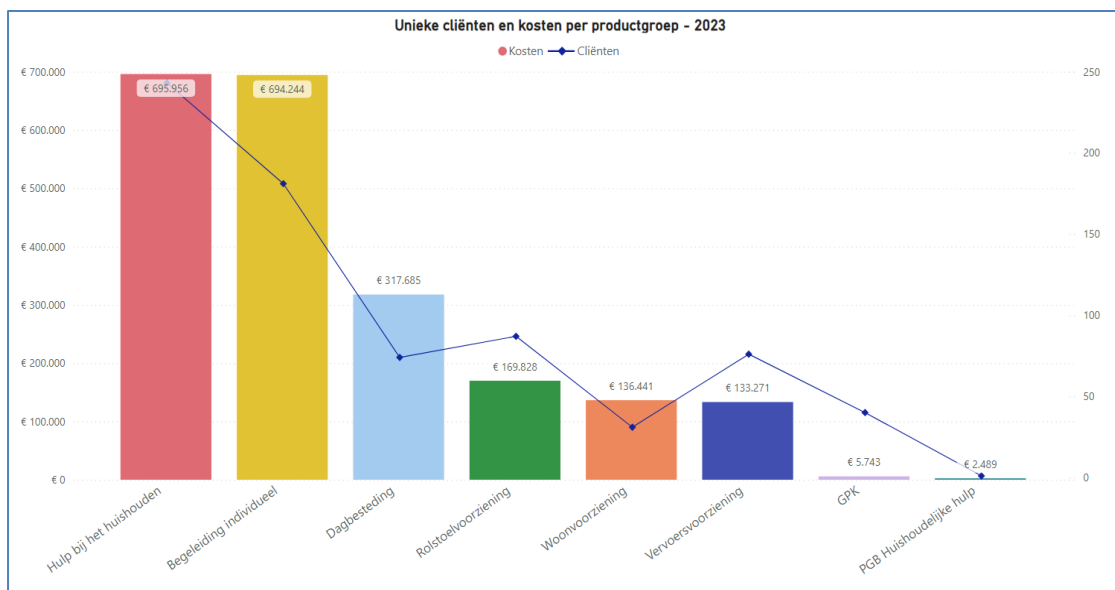
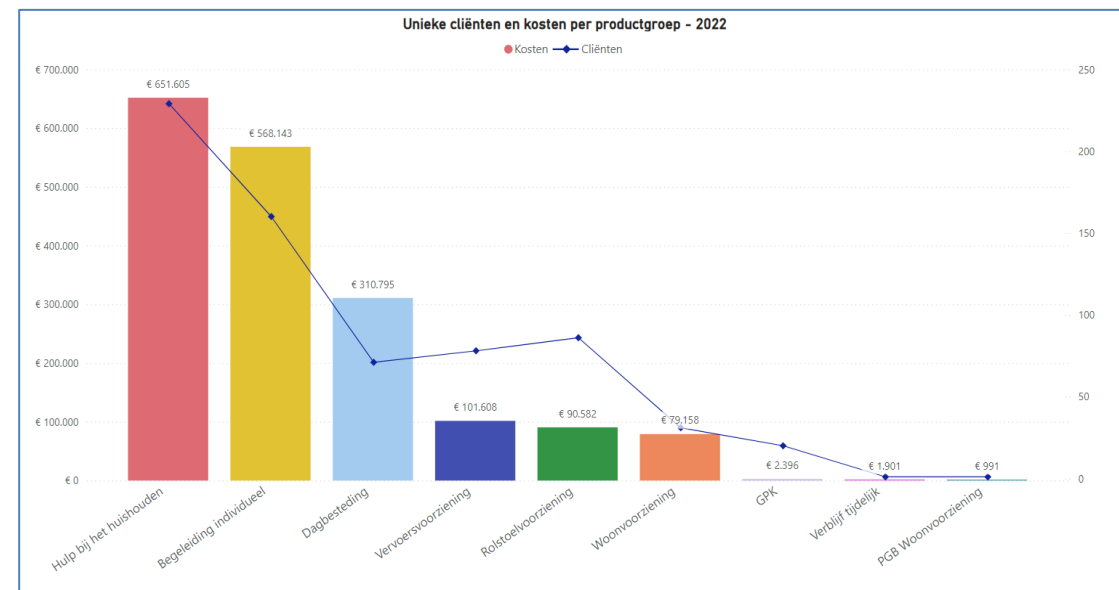
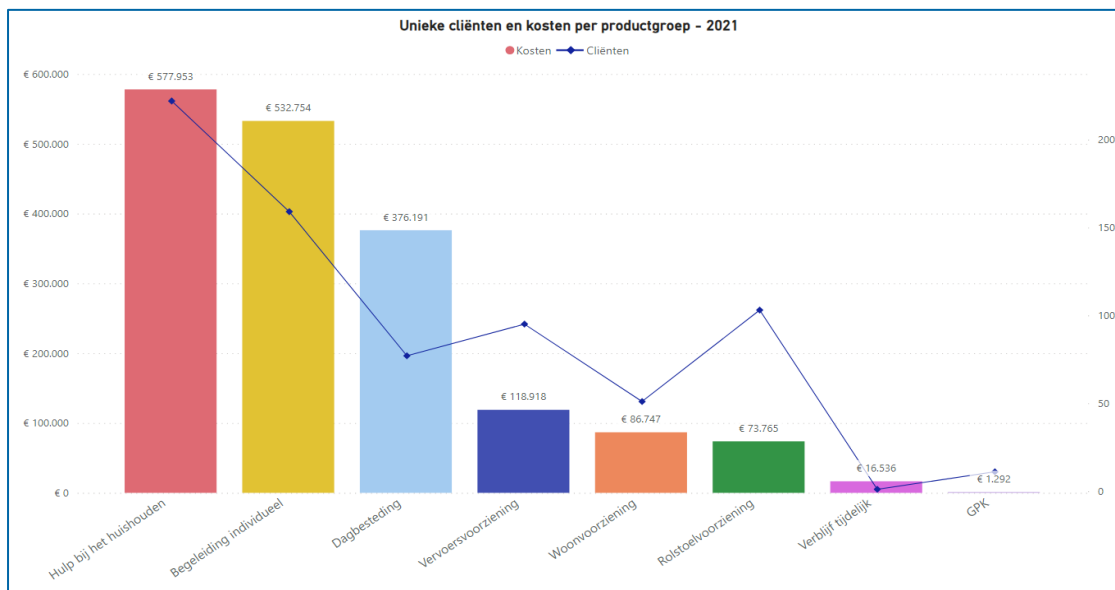
In 2022 waren dit in totaal 430 cliënten.

In 2023 waren dit in totaal 490 cliënten.

In 2022 is een daling te zien ten opzichte van 2021, dit kan onder andere het effect zijn van de coronapandemie. Vervolgens is het aantal in 2023 weer gestegen.

De grootste groep Wmo-clieënten is in de leeftijdscategorie van 28-66 jaar. Daarna volgt de groep 80 jaar of ouder. Dit komt overeen met de bevolkingsopbouw binnen gemeente Staphorst, 47% van de inwoners is in de leeftijdscategorie van 25-65 jaar.

3.3 Uitgaven per zorgvorm van Wmo

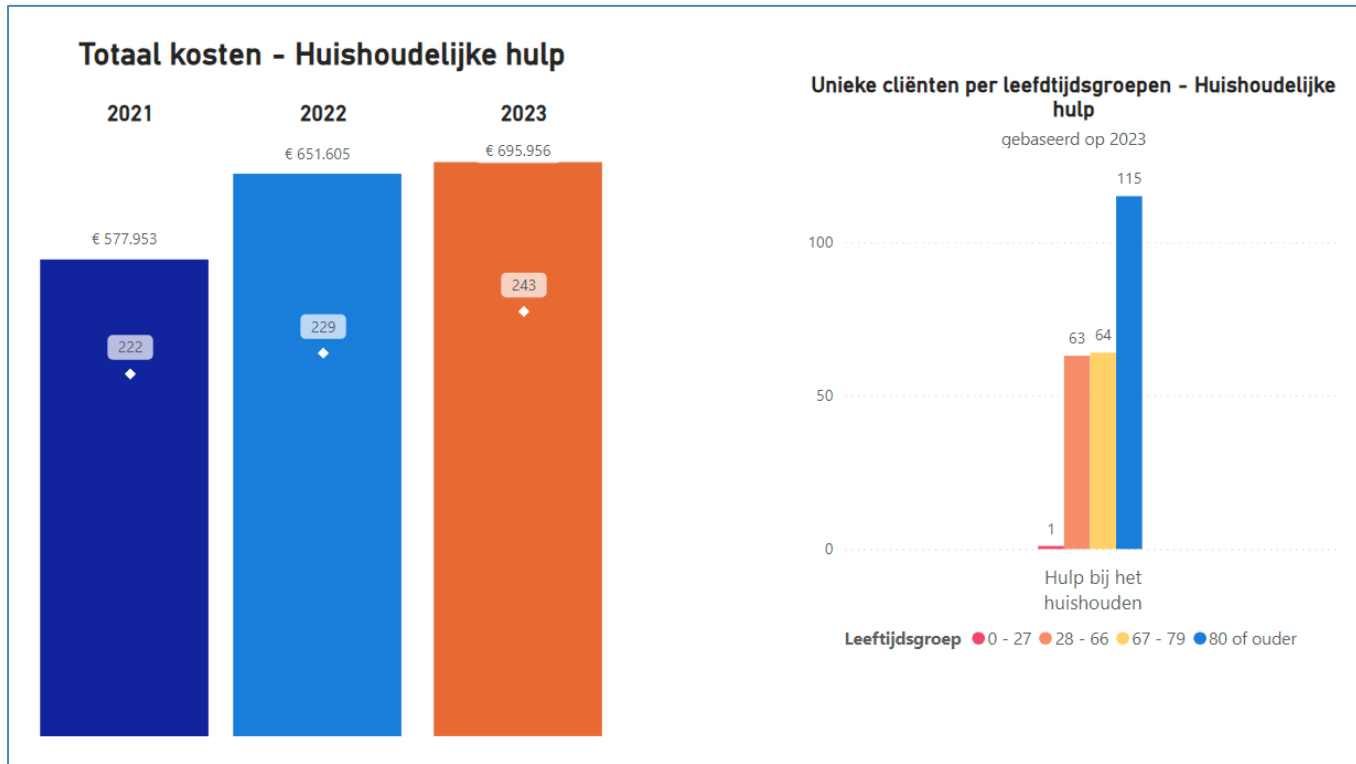

Toelichting

In deze grafieken is te zien wat de afgelopen 3 jaar de kosten zijn geweest per productgroep en het aantal unieke cliënten met een voorziening in deze productgroep.

Op de volgende pagina een korte toelichting op de productsoort huishoudelijke hulp. Daarna wordt specifiek gekeken naar de productsoorten begeleiding individueel, dagbesteding, rolstoel-, vervoers- en woonvoorziening.

3.4 Uitgaven huishoudelijke hulp

Toelichting

De linker grafiek laat de totale kosten zien en het aantal unieke cliënten met een indicatie voor huishoudelijke hulp.

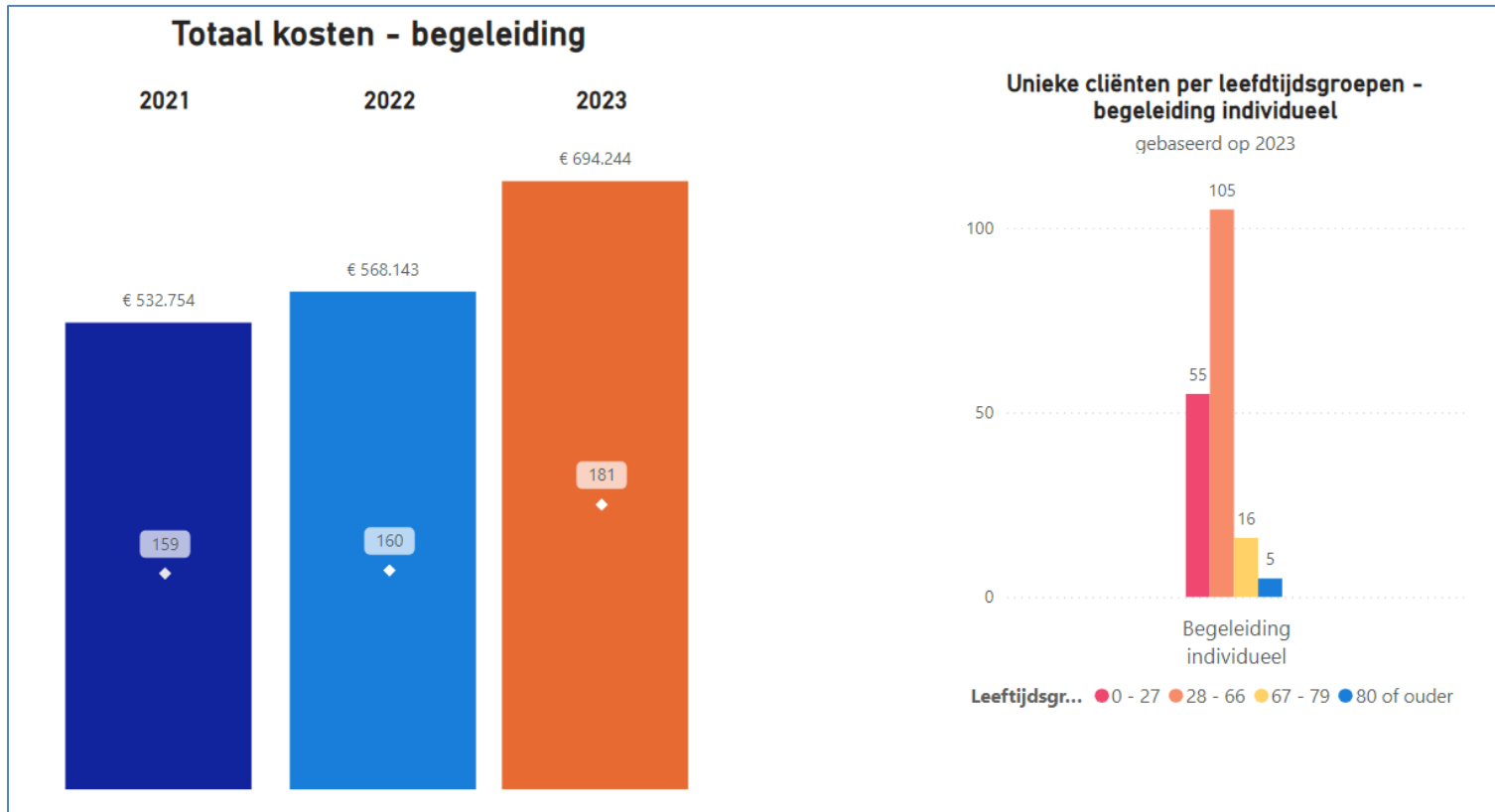
De rechter grafiek laat het aantal unieke cliënten per leeftijdsgroep zien. Deze is gebaseerd op 2023.

Te zien is dat zowel de kosten als het aantal unieke cliënten met een indicatie voor huishoudelijke hulp zijn toegenomen.

De toename aan kosten zijn te verklaren door de aanbesteding en de nieuwe tarieven per januari 2022. Daarnaast zijn de tarieven per januari 2023 verhoogd door de indexering.

De grootste groep Wmo-cliënten met een indicatie voor huishoudelijke hulp is in de leeftijdscategorie 80 jaar of ouder. 16% van de inwoners van gemeente Staphorst is in de leeftijdscategorie 65+.

3.5 Uitgaven van Wmo begeleiding

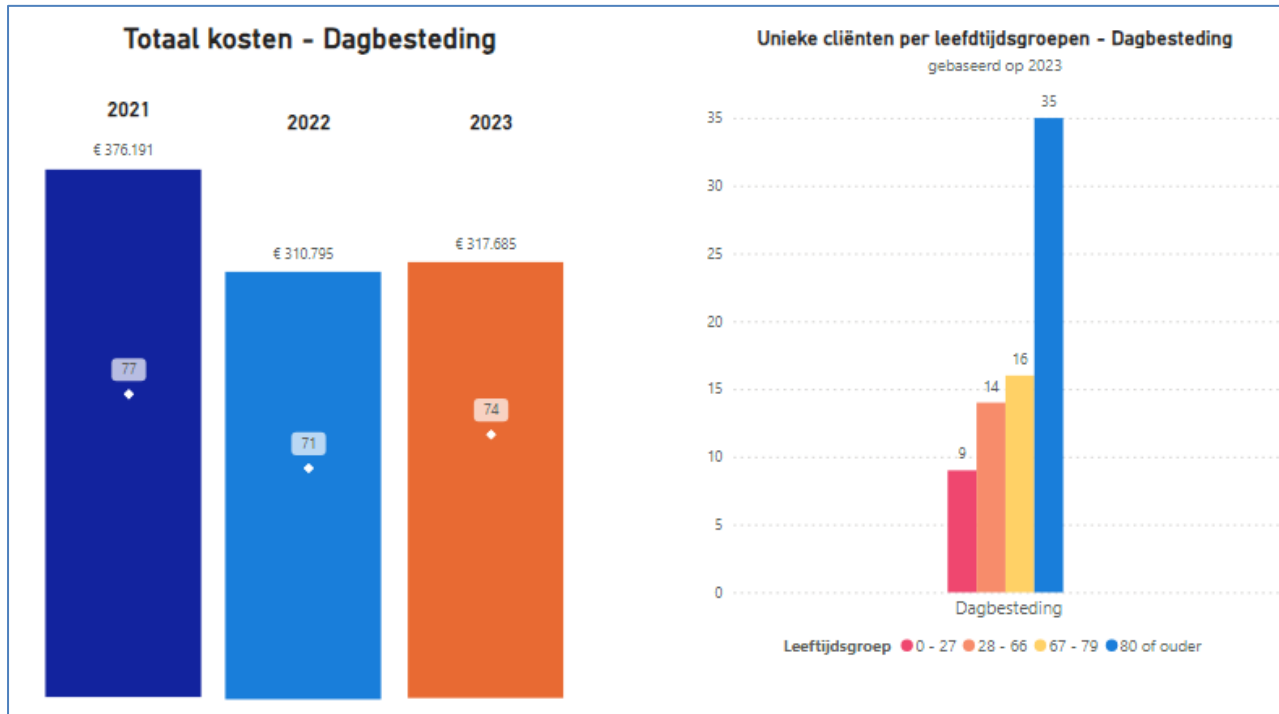
Toelichting

De linker grafiek laat de totale kosten zien en het aantal unieke cliënten met een indicatie voor begeleiding individueel. De rechter grafiek laat het aantal unieke cliënten per leeftijdsgroep zien. Deze is gebaseerd op 2023.

Ten opzichte van 2022 en 2021 is in 2023 een forse stijging te zien in de kosten voor begeleiding individueel, terwijl het aantal unieke cliënten minder fors toeneemt (stijging van circa 10%). Dit is onder andere te verklaren door de indexering van de tarieven.

De grootste groep Wmo-cliënten met een indicatie voor begeleiding individueel is in de leeftijdscategorie 28-66 jaar. Dit komt overeen met de bevolkingsopbouw binnen gemeente Staphorst, 47% van de inwoners is in de leeftijdscategorie van 25-65 jaar.

3.6 Uitgaven dagbesteding

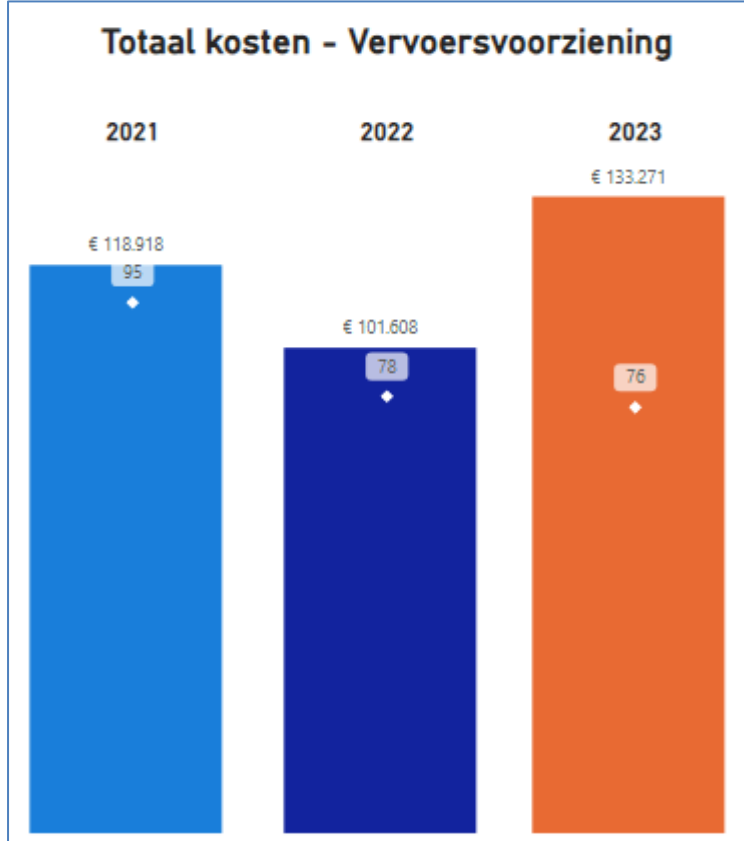
Toelichting

De linker grafiek laat de totale kosten zien en het aantal unieke cliënten met een indicatie voor dagbesteding. De rechter grafiek laat het aantal unieke cliënten per leeftijdsgroep zien. Deze is gebaseerd op 2023.

Ten opzichte van 2021 is in 2022 een lichte daling te zien in de totale kosten voor dagbesteding. In 2023 zijn de kosten en het aantal cliënten vrijwel gelijk gebleven.

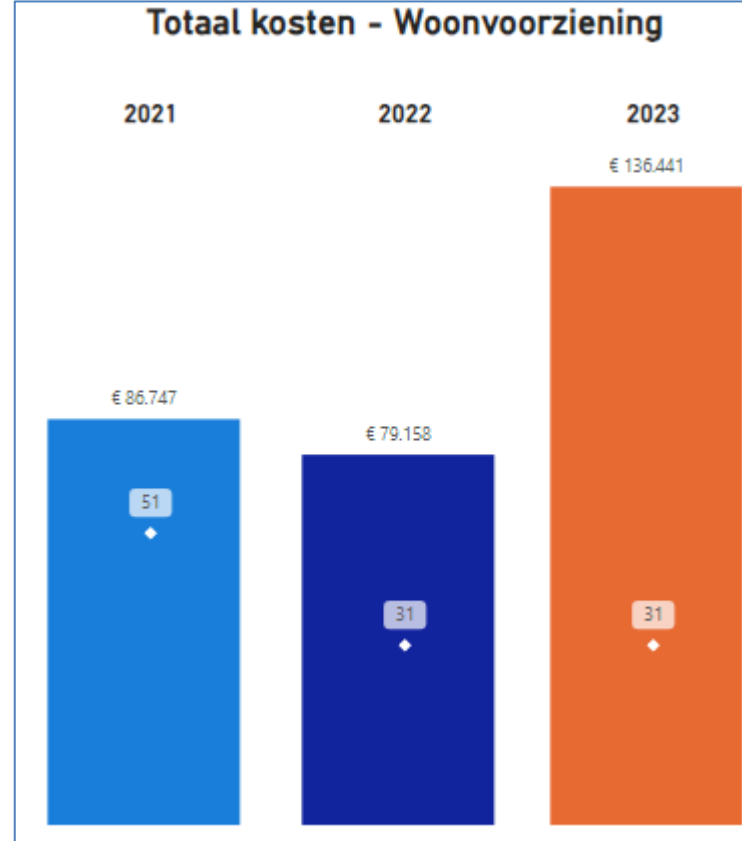
De grootste groep Wmo-cliënten met een indicatie voor dagbesteding is in de leeftijdscategorie 80 jaar of ouder. 16% van de inwoners van gemeente Staphorst is in de leeftijdscategorie 65+.

3.7 Uitgaven van rolstoel, vervoers- en woonvoorzieningen

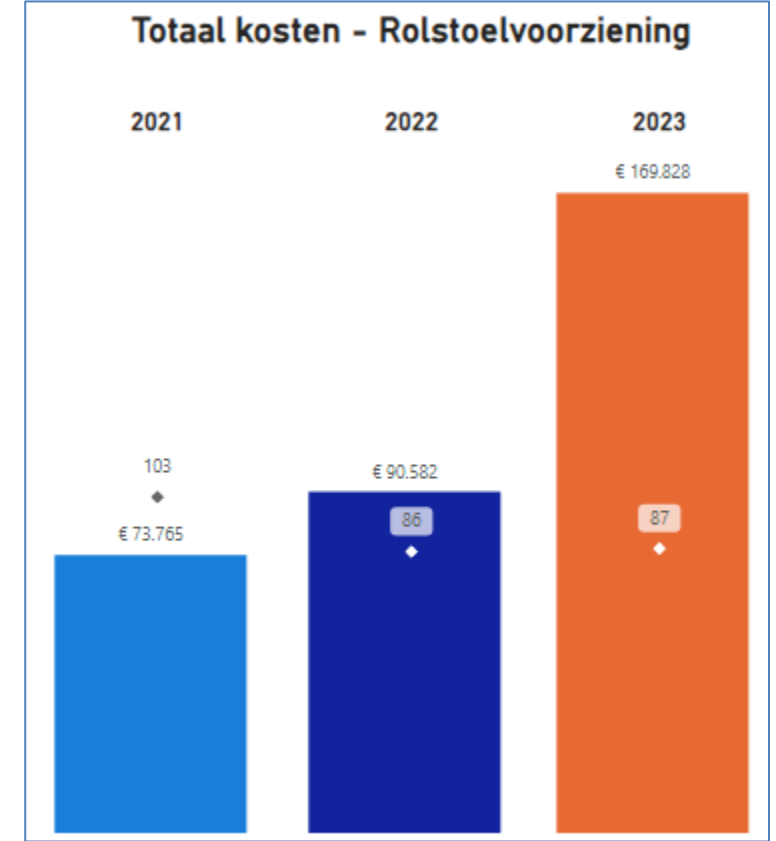
Toelichting

Ten opzichte van 2021 en 2022 zijn de kosten voor rolstoelvoorzieningen fors gestegen, terwijl het aantal cliënten licht zijn afgenomen. De hogere kosten komen door de indexatie van de tarieven voor hulpmiddelen en onderhoudskosten. Daarnaast zijn er meer complexere voorzieningen afgegeven. Deze zijn vaak incidenteel en komen niet ieder jaar voor. In 2023 is een dure complexe voorziening afgegeven van € 36.000,00. Dit betreft in verhouding een groot deel van de totale kosten.

Toelichting

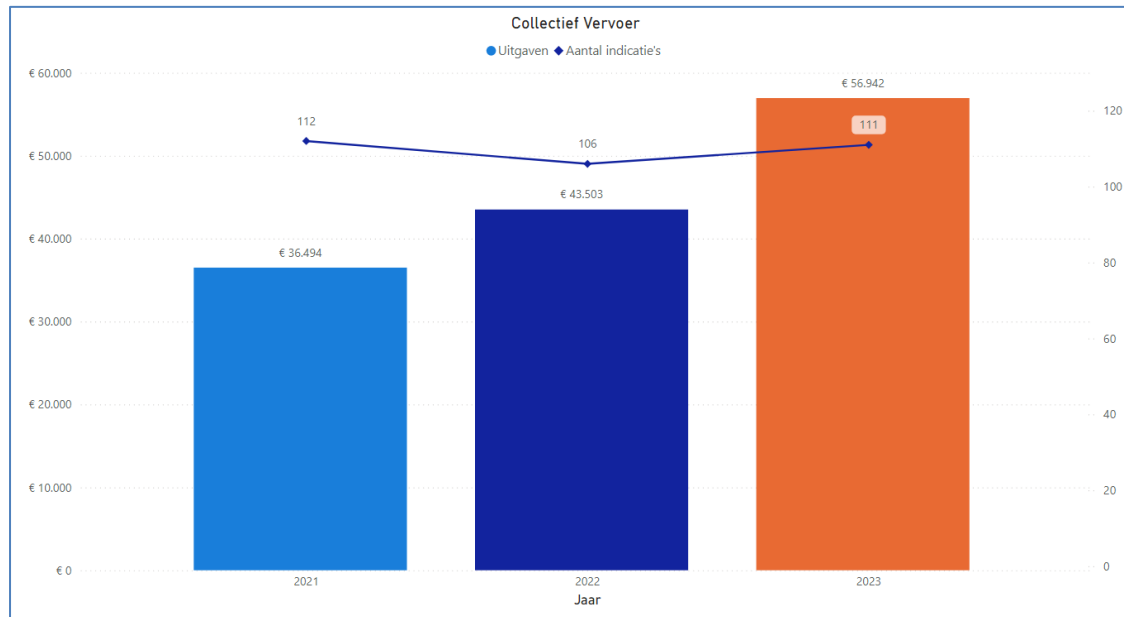
Dit product betreft woningaanpassingen. Bij de woonvoorzieningen zie je dat de kosten in 2022 licht waren gedaald, maar vervolgens in 2023 weer zijn gestegen. Wanneer er een duurdere en complexere woonvoorziening wordt afgegeven heeft dit direct effect op de totale kosten. Deze zijn vaak incidenteel en komen niet ieder jaar voor.

Toelichting

Onder vervoersvoorziening vallen zowel scootmobielen als auto-aanpassingen. Ook bij de vervoersvoorzieningen zie je dat de kosten in 2022 licht waren gedaald, maar vervolgens in 2023 weer zijn gestegen. Ook bij deze voorziening geldt dat wanneer er een duurdere en complexere vervoersvoorziening wordt afgegeven dit direct effect heeft op de totale kosten. Deze zijn vaak incidenteel en komen niet ieder jaar voor.

3.8 Uitgaven van collectief vervoer

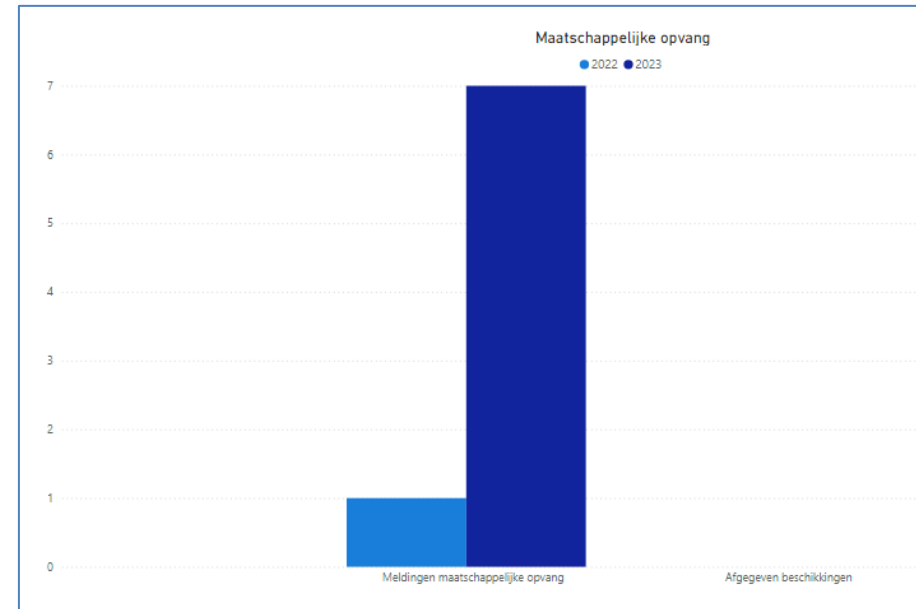
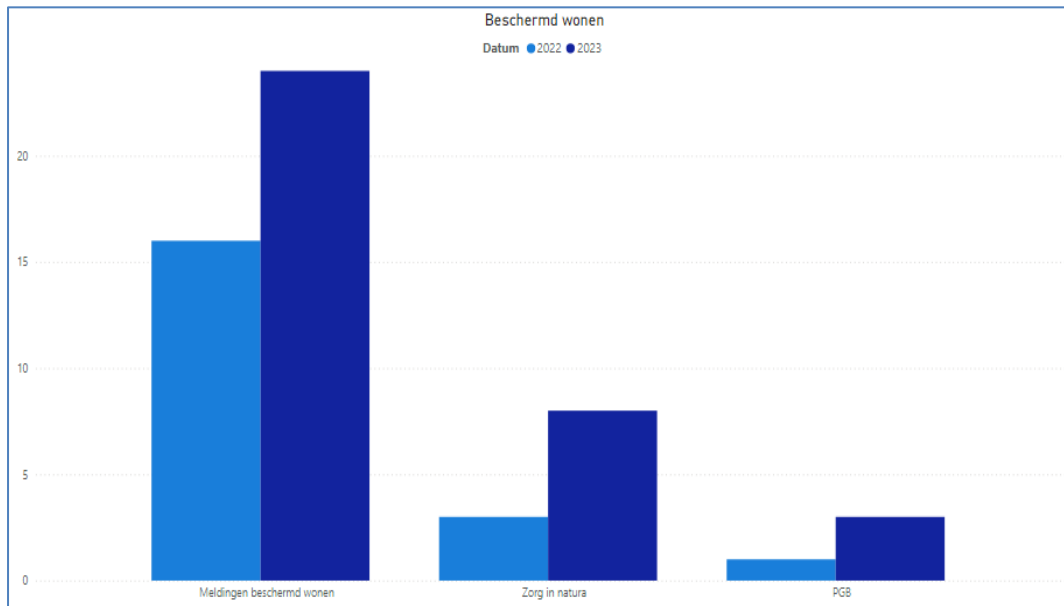
Toelichting

Binnen de productgroep vervoersvoorziening is het collectief vervoer (de Wmo taxipas) niet meegenomen, omdat deze gegevens uit een ander systeem worden gehaald.

De afgelopen drie jaar zijn het aantal indicaties voor collectief vervoer redelijk gelijk gebleven.

De kosten daarentegen zijn gestegen. Deze hogere kosten komen door de indexaties van de tarieven.

3.9 Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Toelichting

Beschermd Wonen

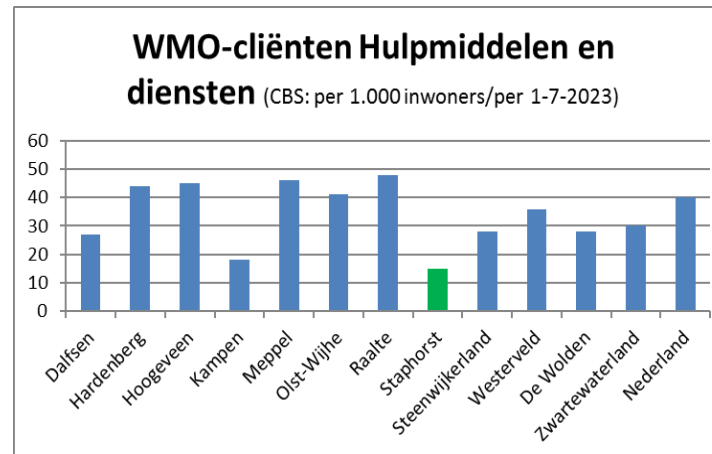
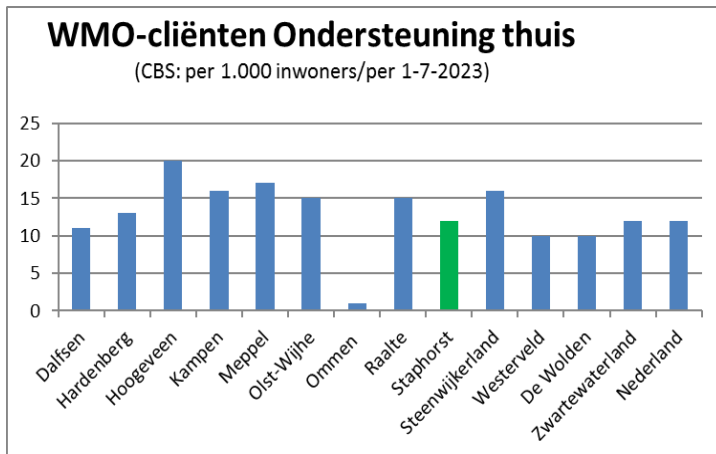
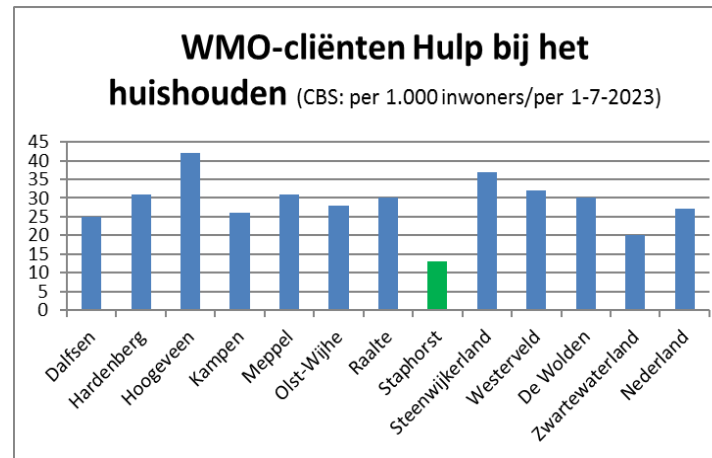
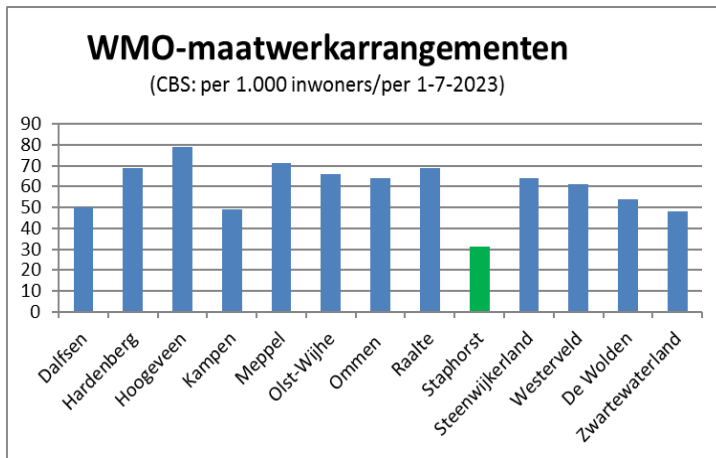
De toegang tot Beschermd wonen (BW) werd in 2022 en 2023 voor de gemeente Staphorst uitgevoerd door de Centrale Toegang (CT) bij GGD IJsselland. Ten opzichte van 2022 is in 2023 een toename te zien in het aantal meldingen en toekenningen beschermd wonen. In 2024 wordt een beweging ingezet van beschermd wonen naar beschermd thuis.

Op 31 december 2022 waren er 4 lopende indicaties voor beschermd wonen. In 2023 is dit aantal gelijk gebleven. De toekenningen van 2023 zijn allemaal op de wachtlijst geplaatst.

Maatschappelijke opvang

Ook de toegang tot Maatschappelijke Opvang (MO) werd in 2022 en 2023 uitgevoerd door de Centrale Toegang (CT). Ten opzichte van 2022 is in 2023 een toename te zien in het aantal meldingen bij de centrale toegang. Er zijn in zowel 2022 als in 2023 geen beschikkingen afgegeven en het aantal cliënten met een indicatie voor maatschappelijke opvang is gelijk gebleven. Dit betreft 4 cliënten.

3.10 CBS cijfers met betrekking tot Wmo voorzieningen

Toelichting

Via het CBS is de gemeente Staphorst vergeleken met omliggende, min of meer vergelijkbare, gemeenten. De laatst bekende cijfers bij het CBS dateren van 1 juli 2023.

Kijkend naar het aantal Wmo-maatwerkarrangementen (bij ons heet dit Wmo voorzieningen) is te zien dat er in de gemeente Staphorst aanzienlijk minder voorzieningen worden verstrekt dan in de andere gemeenten.

Ook bij het aantal cliënten met een indicatie voor hulp bij het huishouden en hulpmiddelen en diensten is er een verschil met de meeste andere gemeenten. Bij Ondersteuning thuis (Begeleiding individueel) is dit verschil niet zo groot.

Verschillende aspecten zijn van invloed op deze cijfers, denk hierbij aan de inrichting van het voorliggend veld en het toegangsteam. Daarnaast wordt er in gemeente Staphorst veel opgepakt door de gemeenschap en het sociale netwerk.

3.11 Cliëntervaringsonderzoek Wmo

Sinds 2016 zijn gemeenten wettelijk verplicht om jaarlijks een cliëntervaringsonderzoek Wmo en Jeugd uit te voeren. De resultaten moeten inzicht verschaffen in de ervaren toegankelijkheid, kwaliteit en effecten van de geboden ondersteuning.

In de gemeente Staphorst voeren we een doorlopend onderzoek uit. Dit houdt in dat er op twee momenten in het proces een korte vragenlijst aan de cliënt wordt voorgelegd. Vlak na het keukentafelgesprek (vragenlijst gaat over het huisbezoek) en na een aantal maanden tijdens de eerste evaluatie (vragenlijst gaat over de ondersteuning).

Resultaten vragenlijsten over huisbezoek

Er zijn 112 uitnodigingen verzonden waarop 41 responses zijn gekomen.

Van de respondenten geeft 97% aan dat het voor hen na het huisbezoek duidelijk is wat zij kunnen verwachten van de consulent.

Volgens 97% heeft de consulent een goed beeld van hun ondersteuningsvraag.

90% geeft aan dat de consulent samen met hen oplossingen heeft onderzocht.

Over het algemeen zijn de cliënten erg tevreden over het huisbezoek en geven zij geen verbeterpunten mee voor de gemeente.

Resultaten vragenlijsten over ondersteuning

Er zijn 83 uitnodigingen verzonden waarop 30 responses zijn gekomen.

Het gemiddelde rapportcijfer voor de ondersteuning is een 7,5.

28 mensen hebben aangegeven dat de ondersteuning die zij nu krijgen een goede oplossing is.

2 mensen hebben deze vraag overgeslagen.

Alle 30 responses geven aan dat zij voor hun gevoel met hun vragen over de ondersteuning bij de consulent terecht kunnen.

Over het algemeen zijn de cliënten erg tevreden met het meedenken en de gang van zaken.

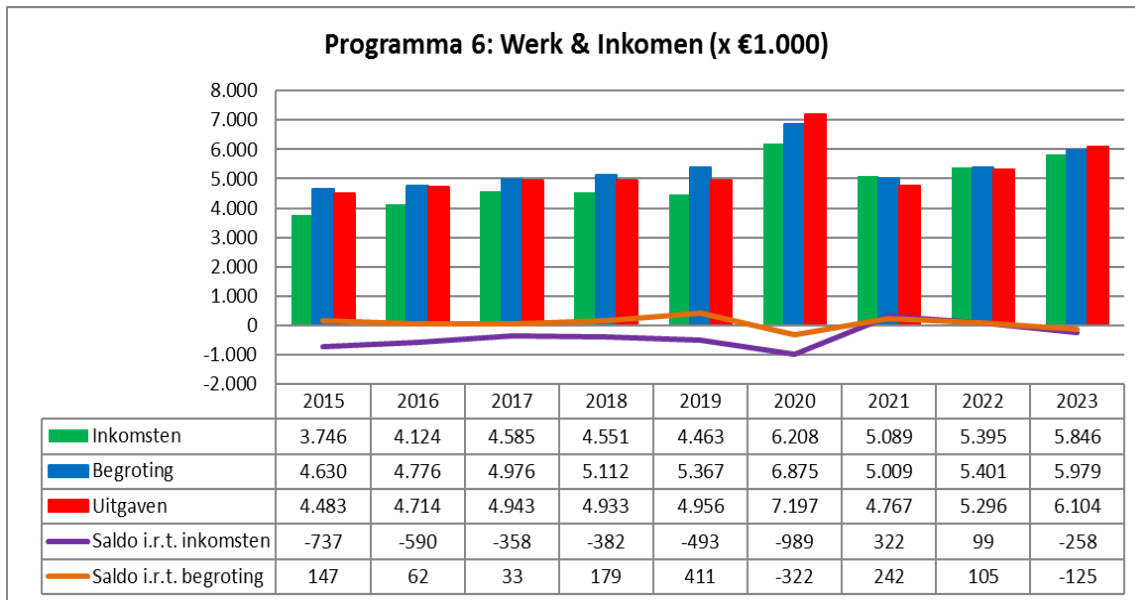
Was prima zo! Fijn gesprek en alles supersnel geregeld! Heel fijn!

Uit mijn ervaring vond ik het huisbezoek heel duidelijk en overzichtelijk. De persoon die mij geholpen heeft luisterde ook echt naar mij. Niet alleen zakelijk maar ook persoonlijk!

Het huisbezoek was zelfs meer dan ik verwacht had. Er wordt goed doorgevraagd, er worden geen zichtbare aannames gedaan maar actief navraag gedaan wat ik precies bedoelde etc., er wordt meegedacht in oplossingen. Professionele houding consulent (gepaste afstand tot cliënt, zakelijk, praktisch en toch ook meelevend...en dit laatste ook weer niet te erg 😊 m.a.w in balans). Prima!

4. Inkomen & Werk

4.1 Financiën Inkomen & Werk

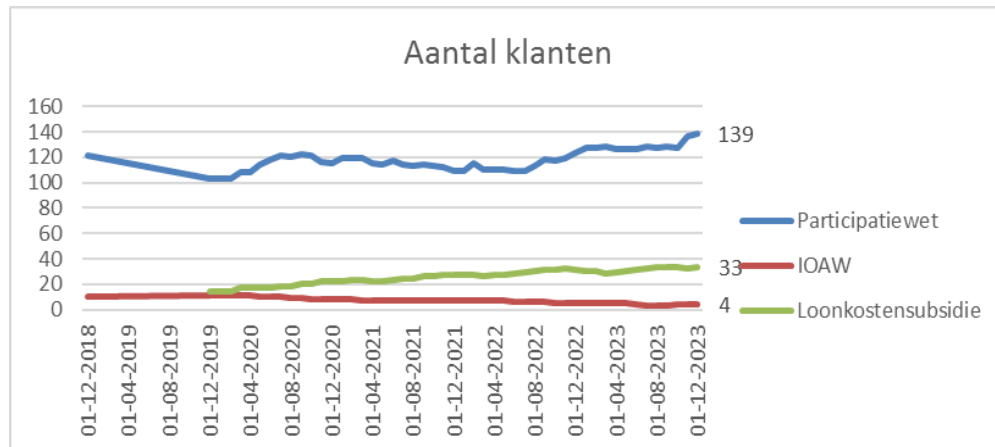
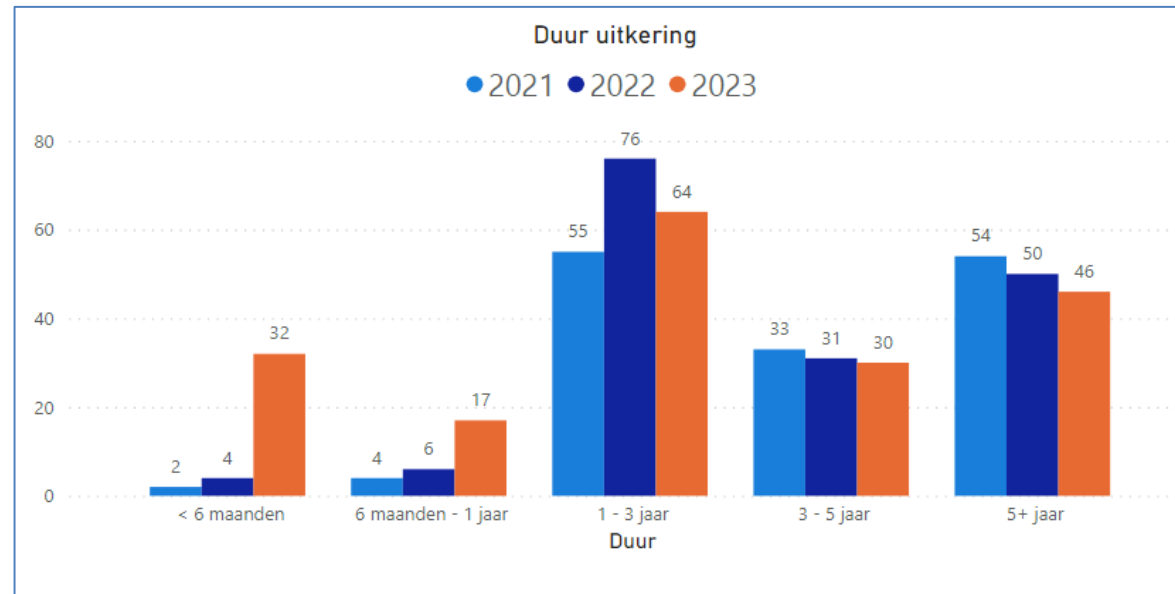
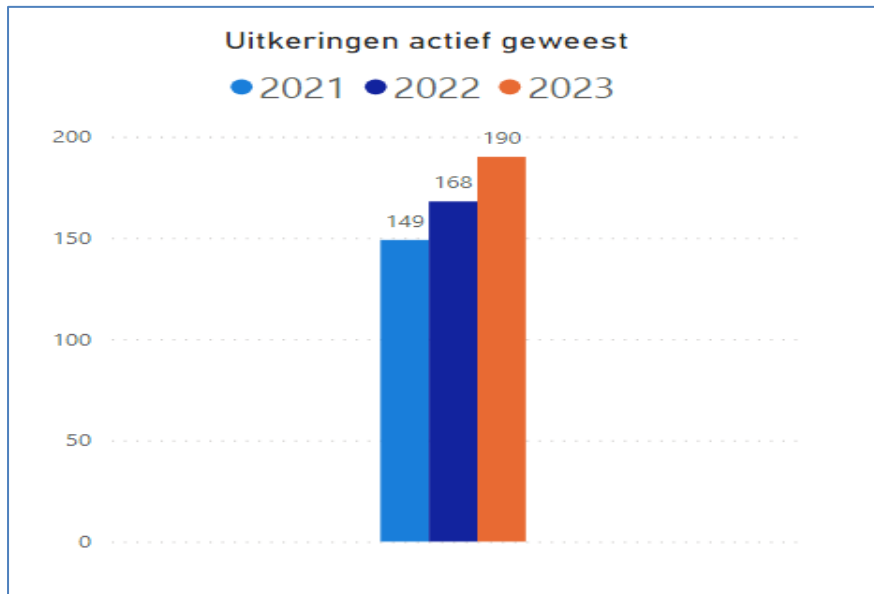
In 2020 is er een uitschieter te zien op de inkomsten en uitgaven als gevolg van de TOZO regeling. In 2022 vallen de inkomsten en uitgaven hoger uit vanwege de energietoeslag. De inkomsten zijn in 2023 gestegen ten opzichte van 2022 door de stijging van het wettelijk minimumloon waar de hoogte van de bijstandsuitkeringen aan zijn gekoppeld. Desondanks zien we in 2023 een negatief saldo. Dit wordt veroorzaakt door een stijging van het aantal bijstandsuitkeringen en extra uitgaven voor re-integratievoorzieningen. Ook is er in 2023 nog sprake van de energietoeslag.

Toelichting

Tot de uitgaven op deze taakvelden behoren:

- Kosten voor voorzieningen als re-integratievoorzieningen, bijstandsuitkeringen en verschillende minimaregelingen.
- Kosten voor voorliggende voorzieningen in kader van schuldhulpverlening vanuit GKB en Humanitas.
- Kosten voor de sociale werkvoorziening (Reestmond) én de daarbij behorende loonkosten van de SW-medewerkers.
- Kosten voor inburgering, maatschappelijke begeleiding en verhoging taalniveau statushouders.
- Kosten voor de gemeentelijke uitvoering- en overhead.

4.2 Aantal en duur van uitkeringen

Toelichting

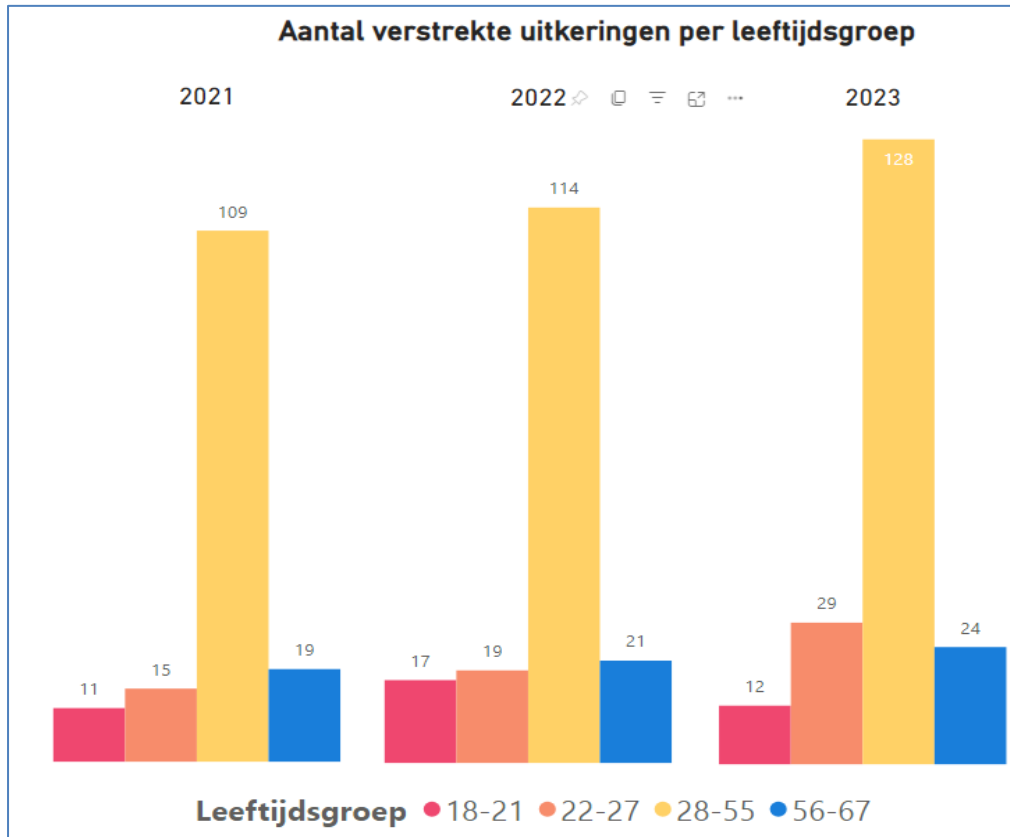
De bovenste twee grafieken laat het aantal uitkeringen zien die gedurende een bepaald jaar actief zijn geweest. Ook de uitkeringen die inmiddels zijn beëindigd tellen hierin mee. Gedurende een jaar kunnen klanten wisselen tussen de categorieën duur en leeftijd waardoor de aantallen niet exact aansluiten.

De duur van de uitkering laat een daling zien. Weliswaar is er nog een grote groep die langer dan 5 jaar een uitkering heeft maar deze groep wordt kleiner.

De toename van het aantal uitkeringen heeft voornamelijk te maken met de taakstelling van statushouders. Vanaf medio 2023 wordt extra ingezet op deze doelgroep en dat is terug te zien in de stijging van het aantal uitkeringen waarvan de duur minder is dan één jaar.

In de linker grafiek is het verloop van de aantallen vanaf 2018 terug te vinden.

4.3 Aantal uitkeringen per leeftijdsgroep

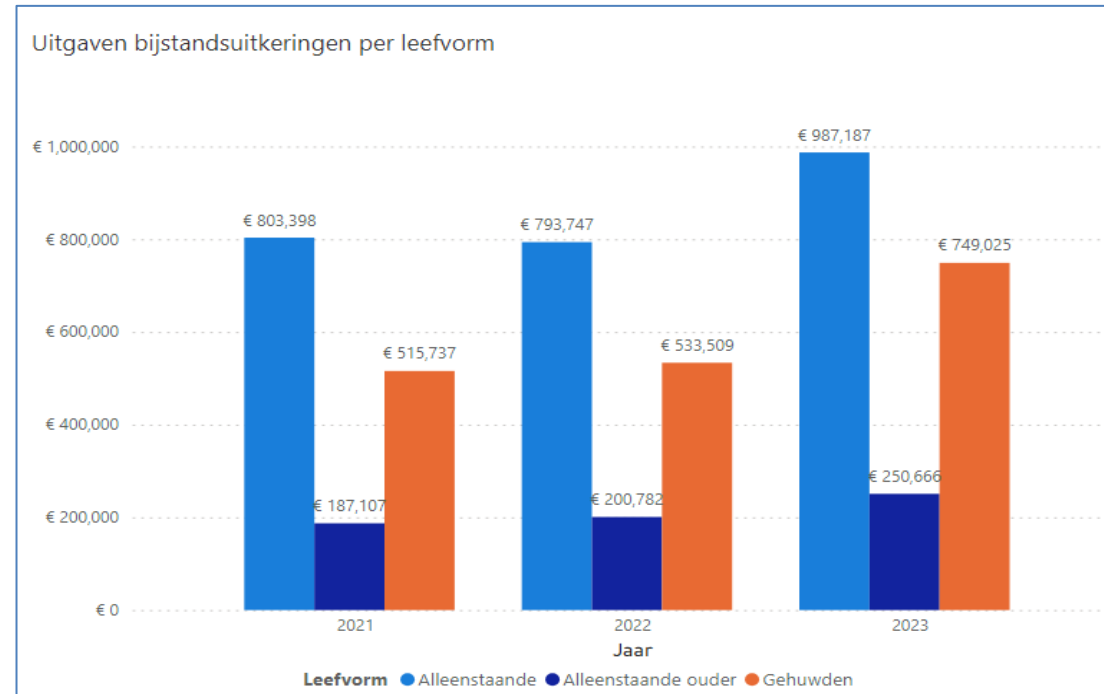
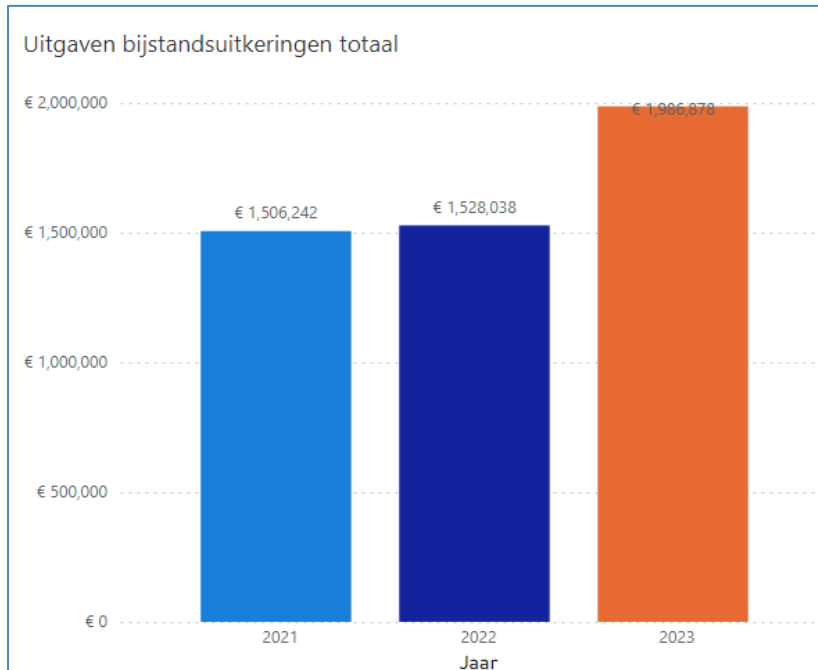
Toelichting

Er is gekozen voor 4 verschillende leeftijdscategorieën. Voor de categorie van 18 tot en met 21 jaar geldt als uitgangspunt dat, waar mogelijk, een reguliere schoolopleiding gevolgd moet worden. In 2023 is dat zichtbaar in de grafiek.

De categorie tot en met 27 jaar bestaat voornamelijk uit alleenstaanden die als woningdeler zijn aangemerkt en dus nog bij de ouders wonen. Procentueel zien we hier de grootste stijging. Deze groep ervaart vaak fysieke en psychische belemmeringen om na een opleiding een reguliere baan te vinden. Via een loonkostensubsidie krijgt deze groep ondersteuning om deel te kunnen nemen aan het arbeidsproces. Op deze manier wordt geprobeerd om de loonwaarde elk jaar te laten stijgen.

De leeftijdsgroep vanaf 56 jaar komt overeen met de definitie van oudere werkloze werknemers zoals in de IOAW wordt genoemd. De aantallen in deze leeftijdscategorie zijn redelijk stabiel te noemen.

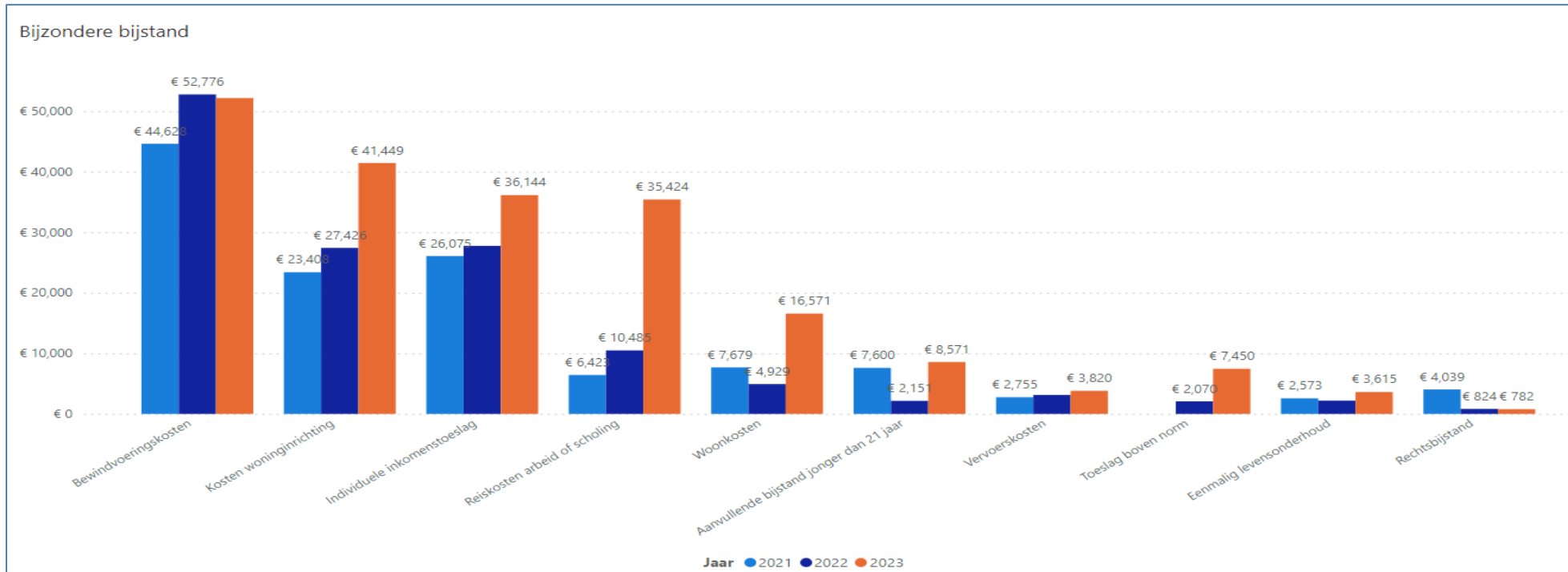
4.4 Uitgaven bijstandsuitkeringen

Toelichting

De toename van het aantal uitkeringen heeft vanzelfsprekend ook gevolgen voor de uitgaven. In 2023 vielen de uitgaven circa een half miljoen hoger uit dan de jaren daarvoor. Dat betekent een tekort op het BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten). Het budget dat gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Onder voorwaarden kunnen gemeenten aanvullend budget krijgen, een zogenaamde vangnetuitkering. Deze uitkering biedt gemeenten financiële compensatie voor tekorten op het BUIG-budget. Het tekort moet meer bedragen van 7,5% van het toegekende budget. Via de aanvraag om een vangnetuitkering verklaart het college maatregelen te hebben genomen om te komen tot tekortreductie. De gemeenteraad moet instemmen met deze verklaring. Over 2023 kan Staphorst een vangnetuitkering van € 121.000 aanvragen, dit zal het volledige tekort niet dekken.

4.5 Uitgaven bijzondere bijstand

Toelichting

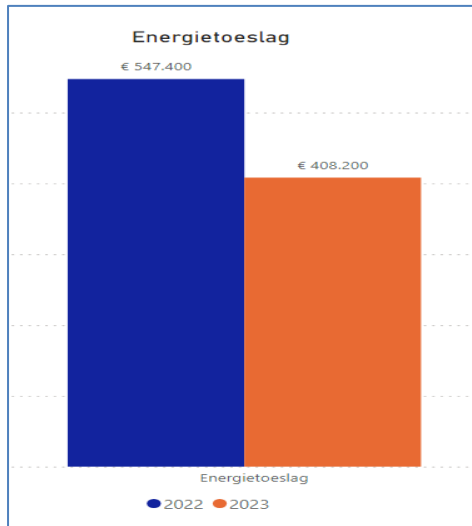
Aan bijzondere bijstand is er in 2023 in totaal een bedrag van ongeveer € 220.000 uitgegeven. De grootste uitgavenpost blijft de kosten voor bewindvoering. Bewindvoerders worden door de rechtbank aangesteld en de tarieven voor hun dienstverlening zijn landelijk vastgesteld.

De kosten voor woninginrichting zijn in 2023 ook gestegen. Dit als gevolg van het huisvesten van statushouders in reguliere huurwoningen. Deze kosten worden als een lening verstrekt welke, als deze na drie jaar aflossen nog niet is terugbetaald, wordt kwijtgescholden.

De Individuele inkomensvoet is een regeling welke is opgenomen in de Participatiewet en waarbij geen beleidsvrijheid is. Hiervoor komt iemand in aanmerking als er langdurig een inkomen is op bijstandsniveau.

De stijging van de post Reiskosten arbeid of scholing houdt verband met de extra inzet van re-integratietrajecten.

4.6 Energietoeslag en compensatie eigen risico

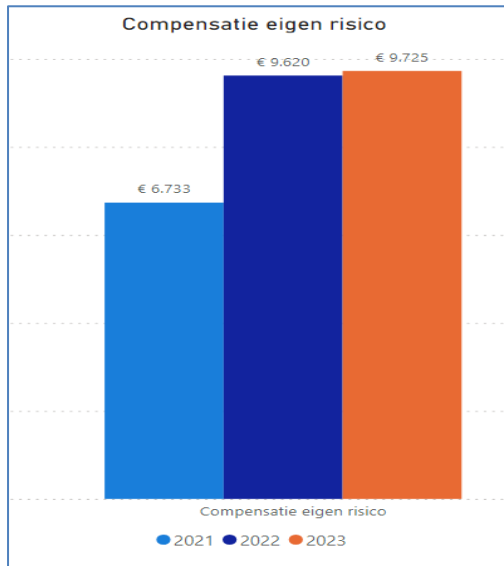

Toelichting

Voor de jaren 2022 en 2023 was er voor de inwoners met een inkomen tot 130% van het bestaansminimum een energietoeslag beschikbaar. Met het instellen van een inkomensgrens van 130% is deze regeling ruimer uitgevoerd.

Vanaf 2024 bestaat de energietoeslag niet meer. De hoogte van de energietoeslag was zowel in 2022 als in 2023 een bedrag van € 1.300.

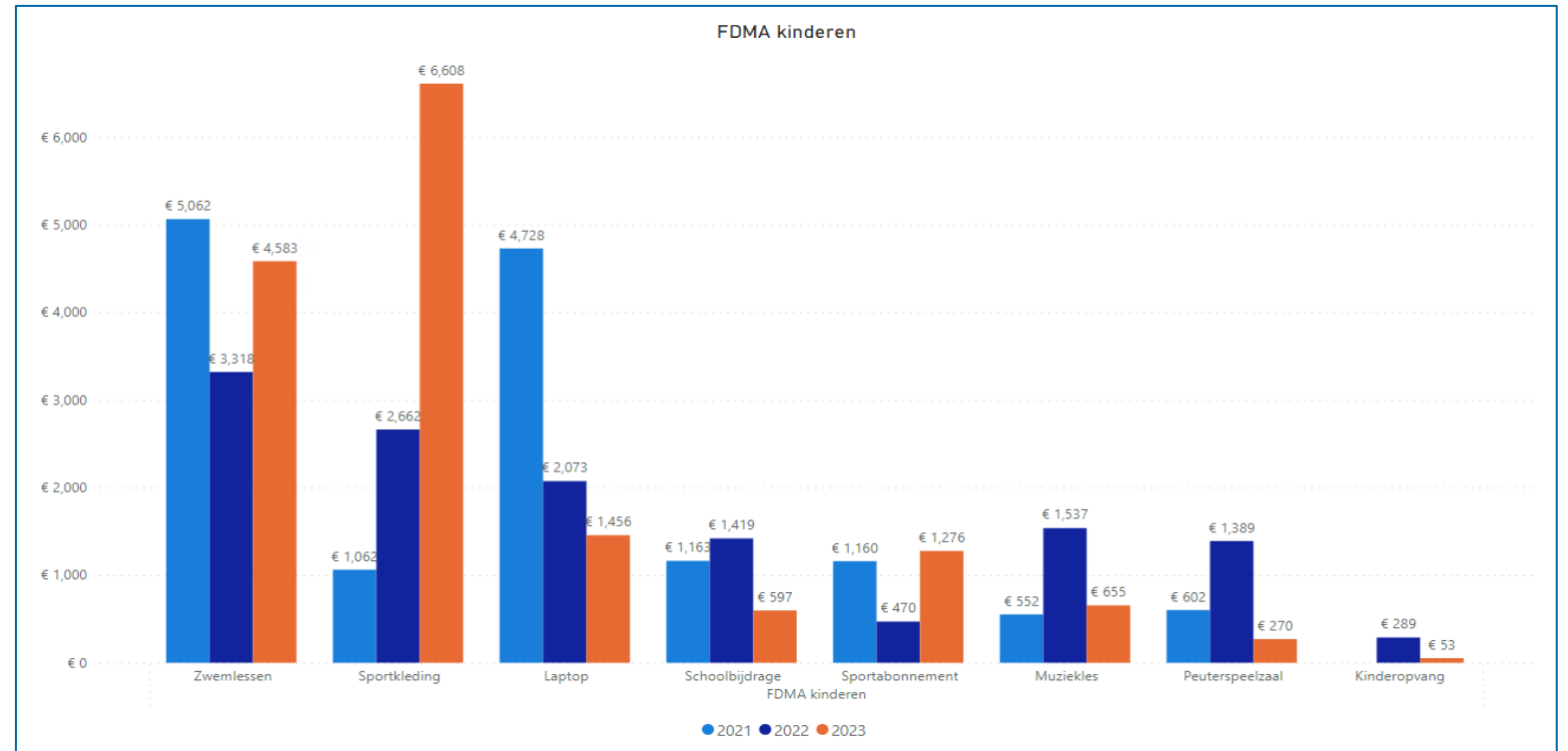
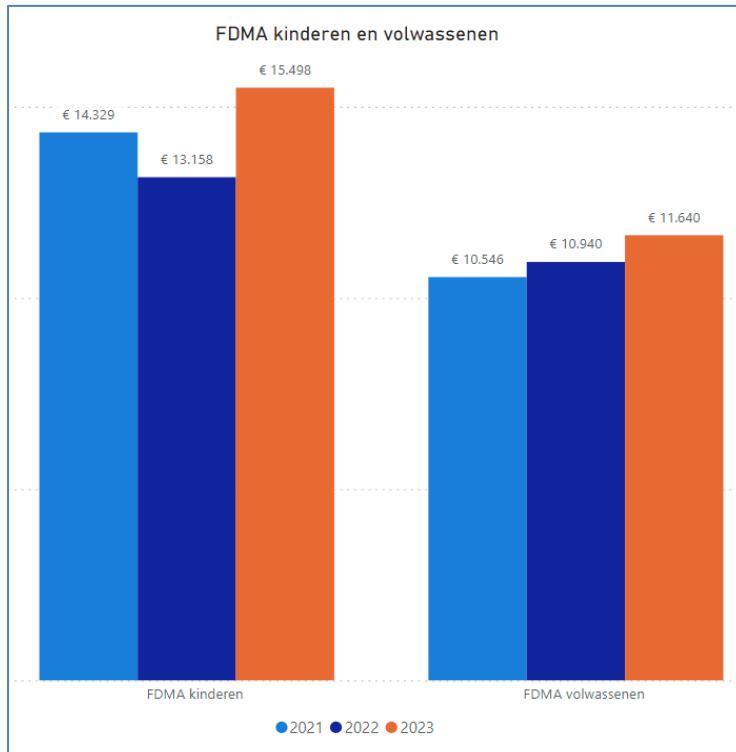
In de tabel laat 2023 een lager bedrag zien dan 2022. Dat wordt veroorzaakt doordat de energietoeslag 2023 ook nog in het jaar 2024 aangevraagd kan worden waardoor er een overloop ontstaat. Daarvoor is er per 31-12-2023 een bedrag van 158.039 overgeheveld naar 2024.

Toelichting

Voor inwoners met een laag inkomen bestaat er een mogelijkheid om een vergoeding voor een gedeelte van het eigen risico aan te vragen. Zodra het volledige eigen risico is gebruikt bestaat er recht op een vergoeding van 50%. De inkomensgrens voor deze regeling is vastgesteld op 120% van het bestaansminimum. De kosten die verband houden met deze regeling zijn stabiel. De compensatie eigen risico is in 2023 aan 49 personen verstrekt.

4.7 FMDA

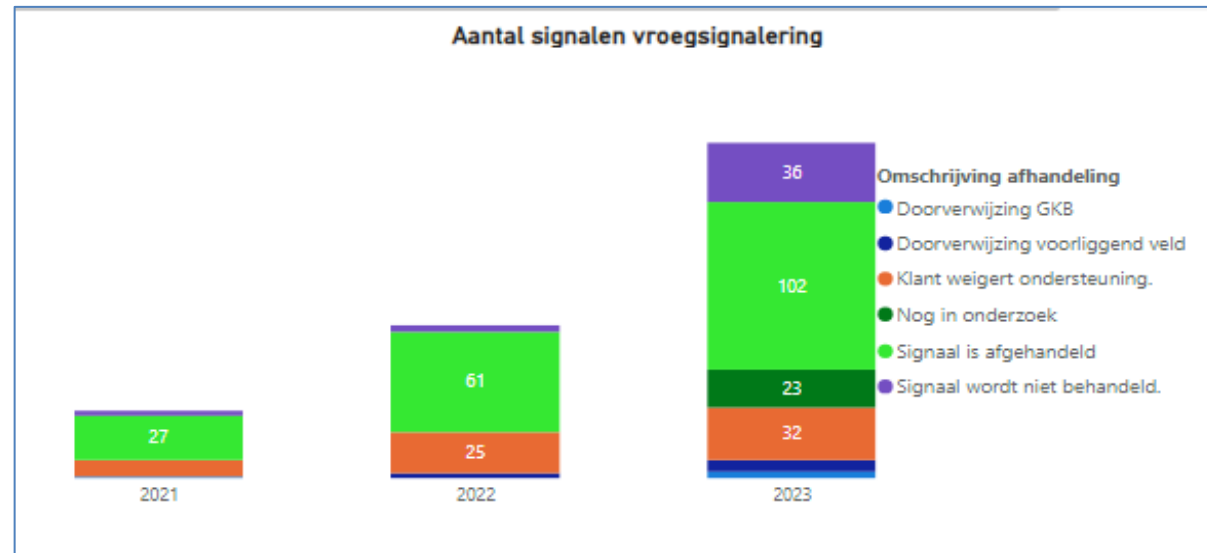
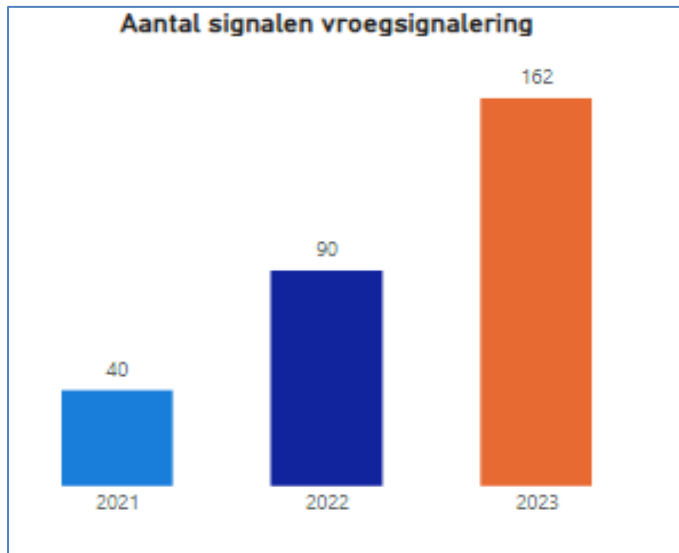

Toelichting

Het Fonds Deelname Maatschappelijke Activiteiten (FMDA) kent een vergoeding voor volwassen en kinderen. De uitgaven voor het FDMA over het jaar 2023 laten een lichte stijging zien. Deze stijging houdt verband met de stijging van het aantal bijstandsklanten.

De vergoeding voor volwassen wordt bijna volledig gebruikt voor een internetabonnement. Voor kinderen zien we een behoorlijke stijging op de post sportkleding.

4.8 Vroegsignalering op schulden

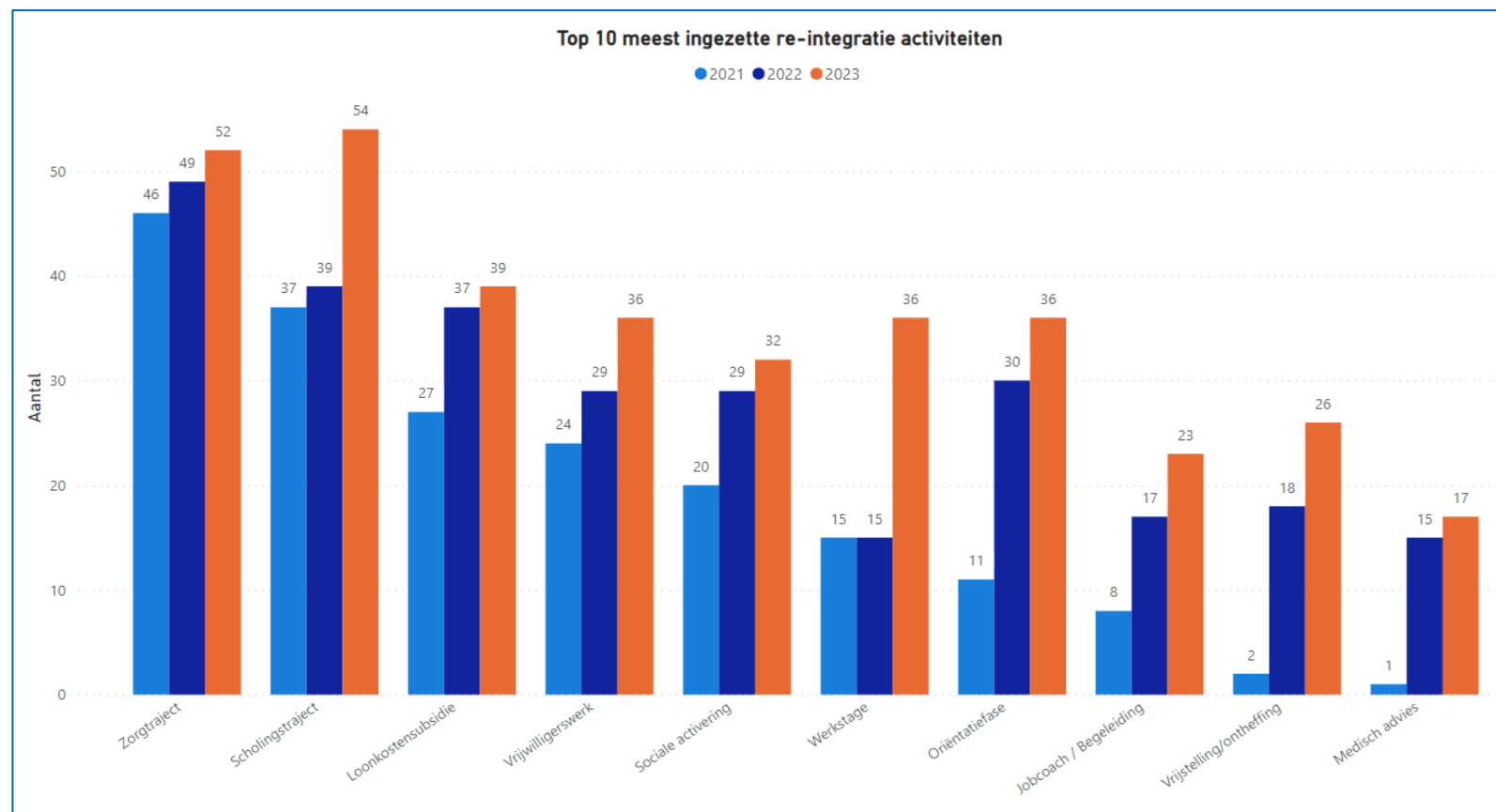
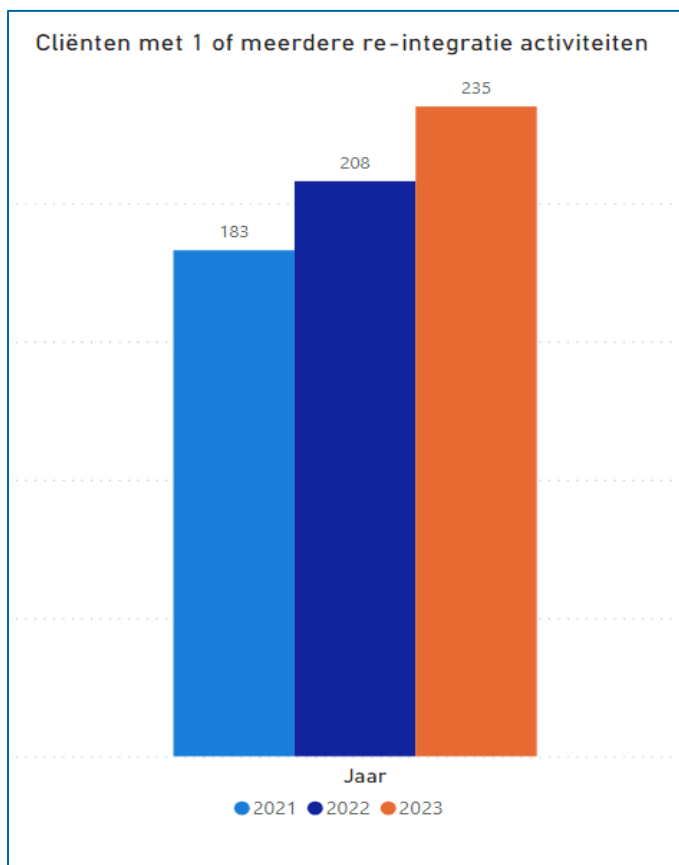
Toelichting

In 2021 is de wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) ingegaan en is vroegsignalering op schulden een verplichte taak. Bij vroegsignalering worden er betalingsachterstanden van nutsbedrijven, woningverhuurders en zorgverzekeraars doorgegeven aan de gemeenten. Elk ontvangen signaal wordt beoordeeld en indien nodig wordt er contact gezocht met de inwoner. Er is medio 2022 gekozen om signalen al na één maand betalingsachterstand te beoordelen en te registreren. Hierdoor zie je een stijging in het aantal signalen.

De afgehandelde signalen zijn onderverdeeld in verschillende categorieën. Een signaal wordt niet behandeld wanneer de betalingsachterstand dermate klein is dat verdere actie niet nodig is. In de categorie "Signaal is afgehandeld" vallen de signalen waarbij er gezamenlijk met de inwoner een passende oplossing is gevonden en waarbij doorverwijzing naar een externe partij niet nodig is.

We zien dat inwoners niet altijd ondersteuning wensen. Deze aantallen zijn terug te zien in de categorie "Klant weigert ondersteuning". Deze inwoners zien mogelijkheden om een betalingsachterstand van één maand zelf op te lossen. Ontvangen wij een nieuw signaal van iemand uit deze groep dan wordt er opnieuw contact opgenomen.

4.9 Inzet re-integratie activiteiten

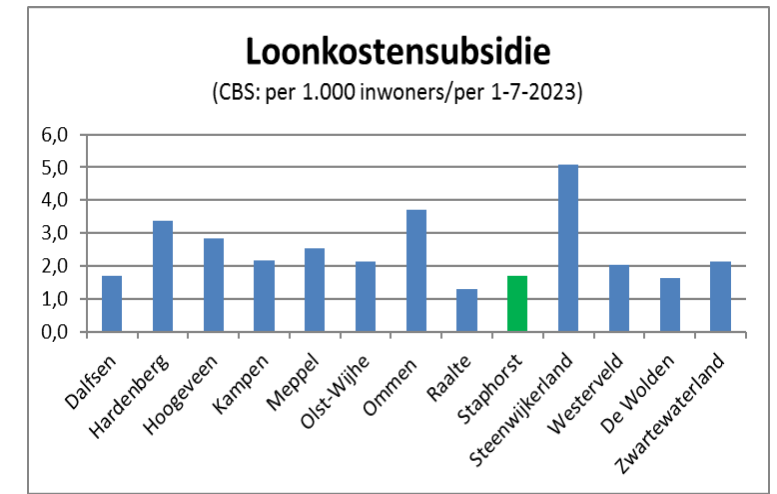
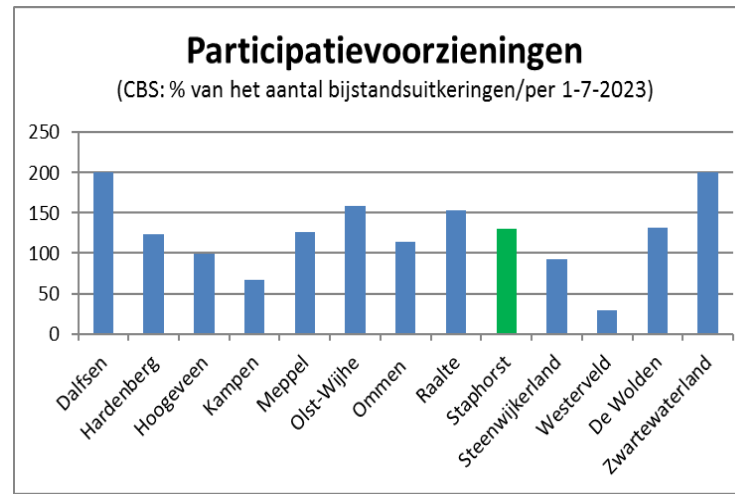
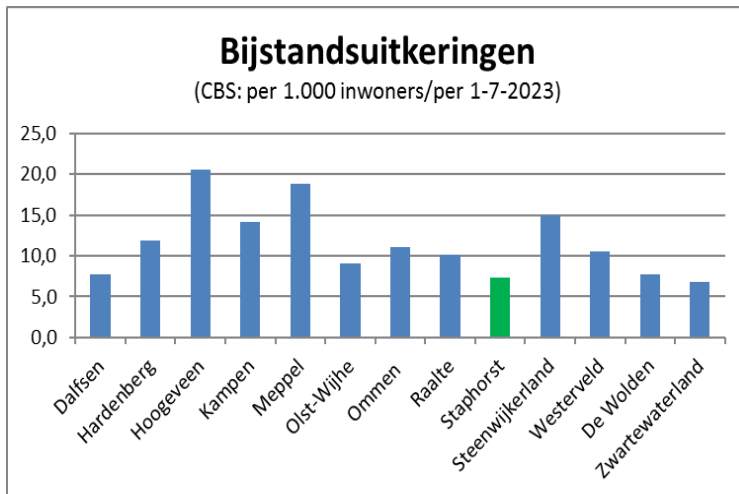

Toelichting

De stijging van het aantal uitkeringen laat ook een stijging zien van het aantal re-integratietrajecten. Ook voor niet-uitkeringsgerechtigden (Nuggers) met een re-integratieverzoek wordt een traject ingezet. Voor iedere klant is een traject bepaald. Er kunnen meerdere trajecten per klanten gelijktijdig worden ingezet.

De stijging van de zorgtrajecten en de vastgestelde trajecten vrijstelling/ontheffing laat zien dat de problematiek van de doelgroep om te re-integreren complexer wordt. Een goede ontwikkeling is de stijging van de scholingstrajecten, de werkstages en de loonkostensubsidies. Deze trajecten bieden perspectief op uitstroom.

4.10 CBS cijfers met betrekking tot Inkomen & Werk

Toelichting

Via het CBS is de gemeente Staphorst vergeleken met omliggende, min of meer vergelijkbare, gemeenten. De laatst bekende cijfers bij het CBS dateren van 1 juli 2023.

Het aantal bijstandsuitkering in de gemeente Staphorst per 1.000 inwoners bedraagt 7,4. In absolute aantallen is dat 130 bijstandsuitkeringen. Er is van de vergelijkbare gemeenten één gemeente die lager scoort.

Voor wat betreft het aantal participatievoorzieningen (het aantal re-integratietrajecten) scoort Staphorst iets boven het gemiddelde. Het aantal participatievoorzieningen wat ingezet wordt laat een stijgende lijn zien.

Een loonkostensubsidie wordt verstrekt aan een werkgever wanneer die werkgever iemand in dienst neemt met een beperking. De hoogte van de loonkostensubsidie wordt bepaald aan de hand van de door het UWV bepaalde loonwaarde van de werknemer. Het aantal loonkostensubsidies stijgt jaarlijks. Het aantal per 1 juli 2023 bedraagt 30. In vergelijking met omliggende gemeenten ligt Staphorst iets onder het gemiddelde.

5. Veilig Thuis

5.1 Cijfers Veilig Thuis 0-100

VTU gemeente	2022	2023	Vershil	Verhouding 2022	Verhouding 2023
Dalfsen	93	79	-15%	4%	3%
Deventer	477	563	18%	20%	23%
Hardenberg	211	239	13%	9%	10%
Kampen	263	243	-8%	11%	10%
Olst-Wijhe	69	64	-7%	3%	3%
Ommen	54	35	-35%	2%	1%
Overige gemeente	14	25	79%	1%	1%
Raalte	106	108	2%	5%	4%
Staphorst	74	51	-31%	3%	2%
Steenwijkerland	245	248	1%	11%	10%
Zwartewaterland	73	65	-11%	3%	3%
Zwolle	649	740	14%	28%	30%
Eindtotaal	2328	2460	6%	100%	100%

VTU gemeente	2022	2023	Vershil	Verhouding 2022	Verhouding 2023
Dalfsen	63	109	73%	2%	2%
Deventer	538	766	42%	15%	16%
Hardenberg	238	346	45%	7%	7%
Kampen	280	353	26%	8%	7%
Olst-Wijhe	59	65	10%	2%	1%
Ommen	72	74	3%	2%	2%
Overige gemeente	853	1066	25%	23%	22%
Raalte	109	161	48%	3%	3%
Staphorst	59	81	37%	2%	2%
Steenwijkerland	199	269	35%	5%	6%
Zwartewaterland	98	117	19%	3%	2%
Zwolle	1079	1463	36%	30%	30%
Eindtotaal	3647	4870	34%	100%	100%

Toelichting

Iedereen die te maken krijgt met een onveilige thuissituatie kan in onze regio terecht bij Veilig Thuis IJsselland: kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen. Zij kunnen terecht voor zichzelf als zij slachtoffer, pleger of getuige zijn of als zij denken dat een ander (misschien) slachtoffer, pleger of getuige is. Bij huiselijk geweld kan het bijvoorbeeld gaan om geweld tussen (ex-)partners, ouder en kind of overige familieleden. Het kan bijvoorbeeld gaan om lichamelijk, geestelijk en seksueel geweld,

verwaarlozing en ouderenmishandeling. Ook is Veilig thuis er voor de professionals die werkzaam zijn in IJsselland. Veilig Thuis IJsselland werkt in opdracht van de gemeenten: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.

Meldingen

In de bovenste grafiek is te zien dat het aantal meldingen in 2023 regionaal is gestegen ten opzichte van 2022 met 6%. In de gemeente Staphorst is een daling van 31% te zien. Van 74 meldingen in 2022 naar 51 meldingen in 2023. Van deze 51 meldingen zijn er 48 door professionals gedaan, de meerderheid door de politie. De meerderheid van de meldingen betrof (ex) partnergeweld. Er zijn 3 meldingen vanuit particulieren geweest.

Crisissituaties

Het aantal crisissituaties is regionaal in 2023 is gestegen met 9% ten opzichte van 2022. In de gemeente Staphorst is een daling van 50% te zien. Van 8 crisissituaties in 2022 naar 4 crisissituaties in 2023. In 2023 is Zwolle de gemeente met de meeste meldingen met prioritering crisis (93).

Huisverboden

In 2023 is het aantal huisverboden gedaald met -6% ten opzichte van 2022. In de gemeente Staphorst is een stijging te zien van 1 naar 2 huisverboden.

Advies en ondersteuningsvragen

In de onderste grafiek is te zien dat het aantal advies en ondersteuningsvragen in 2023 ten opzichte van 2022 is gestegen met 34%. In de gemeente Staphorst is een stijging van advies en ondersteuningsvragen te zien van 37%. Van 59 vragen naar 81 vragen. Van de ze 81 vragen kwamen er 55 vanuit professionals en dan het meest vanuit de categorie 'sociaal werker'. Er zijn 26 advies en ondersteuningsvragen vanuit particulieren geweest. Hiervan was de meerderheid een directbetrokkene van de volwassene.

gemeente
Staphorst